

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza stavu a vývoje produktů občanského
pojištění majetku v České pojišťovně a.s.**

Štěpánka Kostinová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Štěpánka Kostinová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Statistická analýza stavu a vývoje produktů občanského pojištění majetku v České pojišťovně a.s.

Název anglicky

Statistical analysis of the state and development of the civil insurance products of Česká pojišťovna a.s.

Cíle práce

Cílem práce je analýza dosavadního vývoje pojištění majetku v České republice u České pojišťovny a.s. se zaměřením na produkt občanského pojištění majetku na základě relevantních ukazatelů. Analýza se zaměří zvláště na předepsané pojistné, pojistné plnění a na počet pojistných událostí. S pomocí statistických metod bude popsán očekávaný budoucí vývoj těchto ukazatelů. Součástí řešení budou návrhy a doporučení pro zlepšení kvality pojištění domácností a nemovitostí v České republice.

Metodika

Teoretická část diplomové práce bude zpracována na základě studia knižních publikací a internetových stránek vztahujících se k tématu pojištění majetku. K popisu vývoje vybraných ukazatelů v praktické části diplomové práce bude použita analýza časových řad a indexní analýza.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2018-09/2018

Předložení literární rešerše: 10/2018

Sběr dat a jejich analýza: 08/2018-01/2019

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2019

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

pojišťovna, pojištění, pojištění majetku, předepsané pojistné, pojistné plnění, statistická analýza, vývoj

---

Doporučené zdroje informací

- CIPRA, T. Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou. Praha: HZ, 1995. ISBN 80-901918-0-0.
- ČEJKOVÁ, V. Pojistný trh. Praha: GRADA Publishing, 2002. ISBN 80-247-0137-5.
- DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. Teorie pojistných trhů. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.
- DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha: EKOPRESS, 2003. ISBN 80-86119-67-X.
- HENDL, J. Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.
- HINDLS, R., HRONOVÁ, S., NOVÁK, I. Analýza dat v manažerském rozhodování. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-255-7.
- JANATA, J., NĚMEČEK, A. Oceňování majetku v pojišťovnictví. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-114-7.
- JAROŠOVÁ, E., BEDRNOVÁ, E., NOVÝ, I. Manažerská psychologie a sociologie. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-239-0.
- KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L. Statistické metody II. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- ŘEZÁČ, F. Řízení rizik v pojišťovnictví. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta 2011. ISBN 978-80-210-5637-4.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 5. 12. 2018

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Statistická analýza stavu a vývoje produktů občanského pojištění majetku v České pojišťovně a.s. jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení mé diplomové práce. Rovněž bych chtěla poděkovat pracovníkům České pojišťovny, a. s. v Praze za poskytnutí materiálů potřebných ke zpracování diplomové práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině za velikou podporu a trpělivost po celou dobu mého studia.

Statistická analýza stavu a vývoje produktů občanského pojištění majetku v České pojišťovně a.s.

Souhrn

Diplomová práce analyzuje vývoj pojištění majetku v České pojišťovně a.s., s orientací na pojištění rodinných domů, bytů a domácností na tuzemském pojistném trhu v letech 2009 – 2017. V práci je provedena analýza, která je zaměřena na vývoj ukazatelů předepsané pojistné, pojistné plnění a škodovost. Metodickými nástroji analýz jsou elementární charakteristiky časových řad a trendové funkce. Dynamika vývoje ukazatelů je posouzena v souvislosti s vlivy působícími na pojišťovnu, zejména vlivy hospodářské a přírodní. Po zvolení vhodné trendové funkce byla odhadnuta predikce budoucího vývoje sledovaných ukazatelů prostřednictvím bodového a intervalového odhadu. V závěru této práce jsou formulovány návrhy a doporučení pro další příznivý vývoj hodnocených ukazatelů v nabídce České pojišťovny a.s.

Klíčová slova: pojišťovna, pojištění, pojištění majetku, předepsané pojistné, pojistné plnění, statistická analýza, vývoj

Statistical analysis of the state and development of the civil insurance products of Česká pojišťovna a.s.

Abstract

The diploma thesis analyzes development of insurance of property in Czech insurance company a. s., with orientation on insurance of houses, flats and households on internal actuarial market in years 2009 – 2017. In thesis is accomplished analysis, which is aimed on evolution of indexes of the prescribed insurance rate, insurance charging and loss insurance. Methodical instrument of analysis are elementary characteristics of time lines and trending functions. Dynamic of evolution of indicators is assessed in connection with influences on insurance company, especially economic and natural. After choosing the suitable trending function was guessed prediction of future evolution of watched indicators via points and interval estimates. In the end of this thesis are formulated proposals and recommendations for next favourable evolution of evaluation indicators in supply of Czech insurance company a. s.

Keywords: insurance, insurance, property insurance, premiums written, indemnification, statistical analysis, development

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.2.1 Analýza časových řad	12
2.2.2 Predikce budoucího vývoje.....	15
3 Teoretická východiska	16
3.1 Historie pojišťovnictví	16
3.2 Pojistný trh a jeho subjekty	17
3.2.1 Pojistný trh investiční	18
3.2.2 Pojistný trh věcný	19
3.2.3 Kodex etiky v pojišťovnictví	22
3.2.4 Česká asociace pojišťoven.....	23
3.2.5 Účastníci pojistného vztahu	24
3.3 Pojmy z pojistné teorie.....	24
3.4 Funkce pojištění	25
3.5 Ukazatelé úrovně pojistného trhu.....	25
3.6 Podnikatelská rizika	26
3.6.1 Finanční rizika	27
3.6.2 Obchodní riziko	29
3.6.3 Strategické riziko	30
3.7 Neživotní pojištění	30
3.7.1 Pojištění domácnosti.....	32
3.7.2 Pojištění budov	33
3.8 Legislativní rámec v pojišťovnictví	35
4 Charakteristika České pojišťovny a.s.	38
4.1 Historie společnosti	38
4.2 Údaje o společnosti	41
4.3 Profil společnosti a její orgány.....	42
4.3.1 Orgány společnosti	43
4.3.2 Pozice společnosti na trhu.....	43
4.4 Pojistné produkty pojišťovny	43
4.4.1 Pojištění budov	44
4.4.2 Pojištění domácnosti	45
5 Analýza zjištěných výsledků.....	47
5.1 Analýza výsledků předepsaná bez pojištění za škodu u nemovitostí.....	47

5.1.1	Analýza zjištěných výsledků předepsaného pojistného u RD a bytů	49
5.1.2	Analýza zjištěných výsledků předepsaného pojistného u domácností	51
5.1.3	Vývoj předepsaného pojistného	53
5.2	Analýza výsledků pojistného plnění bez odpovědnosti za škodu	62
5.2.1	Analýza zjištěných výsledků pojistného plnění u RD a bytů	64
5.2.2	Analýza zjištěných výsledků pojistného plnění u domácností	66
5.3	Škodovost	69
5.4	Návrhy a doporučení	71
6	Závěr.....	74
7	Seznam použitých zdrojů	79
8	Seznam obrázků, grafů a tabulek.....	83
9	Přílohy	86

1 Úvod

Na život každého z nás působí mnoho jevů, které nemůžeme ovlivnit natož předvídat. Mohou mít pozitivní i negativní důsledky, může jít například o různé krádeže, nehody, úrazy, nemoci, ale také o živelné pohromy. Ty se mnohdy objeví nečekaně a bez varování. Mají však společný důsledek, který změní náš dosavadní život. V posledních dvaceti letech jsme svědky důsledků opakovaných živelných katastrof v podobě povodní. Nejistota, obavy a strach, jsou od nepaměti přirozenou součástí lidského života.

Pojištění a všeobecně oblast pojišťovnictví má v současné době stále větší význam. Občané si začínají více uvědomovat rizika, chtějí se chránit či minimalizovat újmy.

Pojišťovnictví spadá do oblasti kapitálových služeb, a mimo jiné, je přímo propojena s odvětvím bankovníctví. To je důvod, proč vstupuje do jednání pojišťovna se svým rozdělením investičních zdrojů s cílem snížit veškerá rizika pojistných produktů. Pojišťovny své produkty maximálně inovují, aby byly připraveny a měly příznivější a lepší nabídky pro své klienty. Jde o vlastní ekonomický prospěch, a proto vynakládají velké úsilí být i potenciálním klientům k dispozici prostřednictvím pojišťovacích makléřů, obchodních zástupců a poradců pracujících pro pojišťovnu. Pojišťovnictví stále patří mezi rozvíjející se oblast, kde jsou nabízeny klientům služby od celé řady tuzemských, ale také zahraničních pojišťovacích institucí. I přesto že Česká republika po vstupu do Evropské unie silně spolupracuje se zahraničními společnostmi zabývajícími se pojištěností, stále máme kde brát inspiraci, protože za ostatními státy EU zůstáváme v této profesi pozadu, a proto nejsme pro zahraničí zatím konkurence.

Každá pojišťovna poskytuje jiné pojistné podmínky, proto je vždy vhodné je před uzavřením smlouvy dobře prostudovat. Základem pojištění je objektivní existence rizika, které se může eliminovat právě prostřednictvím pojištění.

V naší republice je na pojistném trhu v současné době nabízeno více druhů životního, ale i neživotního pojištění. Tato práce se především zabývá neživotním pojištěním, pod která spadají jakákoli pojištění, která se nedají zařadit mezi pojištění životní. Neživotní pojištění mimo jiné obsahuje pojištění domácnosti, pojištění budov a staveb vč. pojištění odpovědností.

Pojištění funguje ruku v ruce se státem v oblasti předcházení vzniku škod a jejich kompenzace a poskytuje jednotlivcům i firmám jistotu finanční náhrady za vzniklé pojistitelné škody, s kterými stát nemusí ve svém rozpočtu kalkulovat. Pojistitelé pojišťují jak jednotlivce, tak i právnické osoby.

V posledních letech dochází k výrazným změnám, které ovlivňují nejen oblast ekonomickou, ale mají značné dopady prakticky po celém světě. Pokud bychom je rozdělili na část ekonomickou a finanční, je možné uvést tzv. „internetovou bublinu“, která ovlivnila trh na počátku století. Byla spjata s následnými poklesy výnosů finančních nástrojů, s korporátními skandály a s ovlivňováním výsledků hospodaření.

Zahrnuje pojistná rizika, jejichž realizací dochází ke škodám na movitém i nemovitém majetku. Pojišťovna poskytuje pojistné plnění na základě nahlášených pojistných událostí. Způsobená škoda může být vyčíslena v případě, že dojde ke ztrátě, zničení nebo poškození majetku.

Pojištění majetku a odpovědnosti nepatří mezi nadstandardní služby. Pojištění majetku přináší řadu možností, ale může zahrnovat možná pojistná rizika, která potenciálně mohou ohrozit movitý i nemovitý majetek. Pojištění odpovědnosti za škodu chrání pojištěné subjekty před újmou, která může být způsobena vůči třetím osobám.

Další skupinou pojištění, je pojištění občanů. V terminologii pojišťoven se jedná o skupinu standardních pojistných produktů určených pro prodej občanům, které zahrnuje pojištění majetku občanů (např. obytných a rekreačních domů nebo bytů, trvale obydlených a rekreačních domácností), občanské odpovědnosti za škodu, havarijní pojištění, životní a úrazové pojištění.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je analýza dosavadního vývoje pojištění majetku v České republice u České pojišťovny a.s., se zaměřením na produkt občanského pojištění majetku na základě relevantních ukazatelů. Analýza se zaměří zvláště na předepsané pojistné, pojistné plnění a na počet pojistných událostí, v časovém intervalu 2009 - 2017. S pomocí statistických metod bude popsán očekávaný budoucí vývoj těchto ukazatelů. Součástí řešení budou návrhy a doporučení pro zlepšení kvality pojištění domácností a nemovitostí v České republice.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena do dvou částí, a sice na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou představeny základní termíny pojistného trhu a subjekty, které jsou v procesu zapojeny. Dále jsou zde popsány funkce pojištění, ukazatele úrovně pojistného trhu a rizika, se kterými se v této oblasti můžeme setkat. V teoretické části práci je využito metody sběru sekundárních dat (studium odborné literatury, internetových odkazů a právních předpisů vztahujících se k tématu pojištění majetku v ČR). Teoretická část diplomové práce je zpracována na základě studia knižních publikací a internetových stránek vztahujících se k tématu pojištění majetku. V praktické části práce je provedena analýza pojistných produktů České pojišťovny a.s u vybraných druhů neživotního pojištění v období 2009 až 2017. K popisu vývoje vybraných ukazatelů byla použita analýza časových řad a indexní analýza.

2.2.1 Analýza časových řad

Časová řada je posloupností hodnot sledovaného ukazatele a je jednoznačně uspořádána v čase. Na základě těchto vyhodnocených údajů je možné pochopit zákonitosti v „chování“ sledovaných ukazatelů a na jejich základě předpokládat o dalším vývoji

v budoucím období.¹ Pomocí časových řad byl proveden odhad budoucího vývoje². Pro analýzu práce byly využity následné elementární charakteristiky časových řad, které vykazují základní a uspořádané informace o charakteru a chování ukazatele.

Elementární charakteristika časových řad

Ke zkoumání dynamiky vývoje a změn sledovaných hodnot indikátorů v závislosti na čase, byly využity následující statistické charakteristiky:

- absolutní charakteristiky – difference různého řádu
- relativní charakteristiky – koeficient růstu, tempo růstu, průměrné tempo růstu.

První absolutní difference – absolutní přírůstek – definuje, jak se změnil úbytek nebo přírůstek zkoumaného ukazatele v určitém období proti období bezprostředně předcházejícímu.

$$d_{yt}^1 = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (1)$$

Druhá absolutní difference – difference zrychlení, zpomalení – definuje, změnu vývoje ve zkoumané časové řadě, udává, o kolik následující přírůstek byl větší či menší než ten předcházející.

$$d_{yt}^2 = d_{yt}^1 - d_{y_{t-1}}^1 \quad t = 3, 4, \dots, n \quad (2)$$

Koeficient růstu – tempo růstu – popisuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě³. Jelikož se jedná o relativní ukazatel, vyjadřuje v procentech.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (3)$$

Průměrný koeficient růstu – popisuje geometrický průměr jednotlivých koeficientů v celkovém vývoji časové řady

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{k_1 * k_2 * \dots * k_{n-1}} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4)$$

¹ LÖSTER, T., ŘEZANKOVÁ, H. a LANGHAMROVÁ, J. *Statistické metody a demografie*. Praha Vysoká škola ekonomie a managementu, 2009. ISBN: 978-80-86730-43-1.

² HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. 3.vyd. Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-34-7.

³ SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vydání. Praha Česká zemědělská univerzita, 2008. 44 s. ISBN 978-80-213-1736-9.

Bazický index – popisuje procentní vyjádření změny, vztahující se k určité výchozí hodnotě v daném časovém okamžiku.

$$b_t = \frac{y_t}{y_0} \quad (5)$$

Popis trendové složky

Nejdůležitějším úkolem analýzy časové řady je správně odhadnout vývoj analyzované řady. Volba vhodného modelu trendu⁴ byla v diplomové práci použita na základě indexu determinace a to pomocí výpočtu:

lineární křivka
$$T_t = a + bt \quad (6)$$

kvadratická křivka
$$T_t = a + bt + ct^2 \quad (7)$$

kde a, b, c jsou neznámé parametry a $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná.

Vhodná volba trendové funkce byla také fixována na základním podkladu a vědomostech, která z funkcí nejlépe vystihne vývoj sledované hodnoty v minulosti, tak i znalostí pozdějších objektivních tendencí vývoje této veličiny. Existují podpůrné nástroje, které jsou jak neurčité a subjektivní, tak rozvleklé. Z tohoto důvodu se ve většině případů volba trendové funkce provádí tak, že se strukturální veličiny trendových funkcí zhodnotí pomocí metody nejmenších čtverců.⁵

$$\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2 = \min \quad (8)$$

index determinace I^2 – tento ukazatel popisuje stupeň shody, čím je zkoumaná hodnota menší blíží se 2, tím model lépe popisuje zkoumaný jev. Hodnoty v intervalu $<0,1>$ ve výsledku vyjadřujeme v %.

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - \hat{y}_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (9)$$

kde: y_t ... empirické hodnoty časové řady; $\hat{y}_t$ ... očekávané hodnoty časové řady;
 $\bar{y}$ ... aritmetický průměr empirických hodnot časové řady

4 SVATOŠOVÁ, L. KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vydání. Praha Česká zemědělská univerzita, 2008. 44 s. ISBN 978-80-213-1736-9.

5 HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.

2.2.2 Predikce budoucího vývoje

Popisující vývoj vybraného ukazatele v analýze časových řad ve sledovaném období je výchozím bodem pro následující predikci:

bodová - neznámý parametr základního souboru odhadujeme pomocí jediného čísla, bodu (konkrétní číslo vzniklé dosazením časového údaje, pro který je prognóza vyhotovena, do sestavené trendové funkce):

$$y_{i+k} \quad (10)$$

kde i = počet členů časové řady a k = počet kroků dopředu.

intervalová (zřetelná chyba při dané pravděpodobnosti, výsledkem je takový bodový odhad, že při určité pravděpodobnosti se vymezí interval budoucího vývoje daného ukazatele) $\hat{y}_i - \Delta < y_i < \hat{y}_i + \Delta$;

$$\Delta = t_{1-\alpha/2[n-2]sh_{i-k}}; h_{i+k} = \sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(i+k-\bar{i})^2}{\sum t^2 - n\bar{t}^2}} \quad (11)$$

V předkládané práci je zvolena pro výpočet hodnota hladiny významnosti 0,05.^{6;7}

Na základě zvoleného modelu, stanoveného dle výše uvedených vztahů, bude provedena předpověď vybraných ukazatelů (např. pojištění domácnosti) pro následující období 2018 – 2019. Pro predikované hodnotě pro rok 2018 bude dále určena relativní míra predikce, pomocí níž bude ohodnocena přesnost předpovědi, jedná se o porovnání empirických a očekávaných hodnot. Relativní míra predikce pro ověření kvality předpovědi.⁸

$$u_r = \left| \frac{P-R}{R} \right| \quad (12)$$

kde: P ... hodnota prognózy R ... hodnota reálná.

---

6 HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. 3.vyd. Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-34-7.

7 SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M. *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat* (učební texty). Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 80-213-1189-4.

8 HINDLS, R. a další. 2007. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN: 978-80-86946-43-6.

3 Teoretická východiska

3.1 Historie pojišťovnictví

Pojišťovnictví představuje osobité nevýrobní odvětví ekonomiky, které se zabývá pojišťovací, zajišťovací a zábrannou činností. Pojišťovnictví je součástí úvěrové soustavy, ta se specializuje hlavně na pojistnou ochranu a mimo jiné na tvorbu technických rezerv i na správu speciálních peněžních fondů. Pojišťovnictví, je považováno za finanční službu, která je zdrojem společnosti, jde o službu pro obyvatele i podnikatelské subjekty, přesněji řečeno státní instituce. Od pojišťovnictví se očekává zabezpečení a finanční eliminování (vyloučení) negativních důsledků nahodilosti na ekonomickou nebo jinou činnost lidí. Touto činností se zabývají podniky – pojišťovny (zajišťovny), které jsou většinou ve formě akciových společností. Svou povahou má pojišťovnictví velký význam pro národní hospodářství.

Prvotní zmínky o základech pojištění sahají až do starověku, kde u kulturních národů vznikají různé formy sociálního zařízení (pojištění), která lze považovat za předchůdce majetkových a životních pojištění. Primární rysy komerčního pojištění měly tzv. námořní zápůjčky, zejména byly využívány v oblasti Středomoří. Roku 1379 byla v Pise podepsána první pojistná smlouva. Význam pojištění se začal přesouvat do Anglie, kde v roce 1687 byla otevřena kavárna Edwardem Lloydem, ve které se vyměňovaly informace o riziku v námořní přepravě pro kapitány lodí, rejdaře a obchodníky.⁹

Za další zmínky o pojišťovací praxi můžeme považovat cechy. Cechy - hospodářská zřízení tehdejší Evropy, která se vyvíjela z rodinných svazků. Z nich vzešly řemeslnické cechy, jejichž význam se udržel až do 18. století. Cechy zakládaly četné mistrovské a tovaryšské pokladnice a bratrstva za účelem podpory členů v nemoci a poskytování pohřebného, čímž byly dány opět základy pojišťování.

Začátky pojišťovnictví na dnešním území České republiky jsou dokladovány již ke konci 17. století. Na českém území roku 1822 zahájily činnost dvě zahraniční pojišťovny, které měly sídlo ve Vídni a Terstu. Nutno zmínit velice důležité datum 1872,

---

⁹ Pojišťovnictví. Historie pojišťovnictví [online]. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové, 2012 [cit. 2018-8-26]. Dostupné z <https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/predmety/>.

kdy vznikla instituce v zajišťovnictví - První česká zajišťovací banka v Praze. Na přelomu století poté vznikaly další společnosti, mj. v roce 1900 Hasičská vzájemná pojišťovna v Brně. Přes útlum pojišťovnictví v období protektorátu za 2. světové války byla výsledkem předválečného období existence celkem 733 pojišťoven, pojišťovacích spolků a zahraničních reprezentací v roce 1945. Uvedený počet subjektů byl znárodněn zestátněním Dekretem prezidenta republiky z 24. října roku 1945, kdy byla ke správě pojišťovnictví ustanovena Pojišťovací rada s působením v Praze. Počátkem roku 1947 bylo v Československu vytvořeno pouze pět pojišťoven, přesněji řečeno národních podniků. Po únoru 1948 byl zformován pouze jeden ústav, a to národní podnik s názvem Československá pojišťovna. Po listopadové revoluci roku 1989 byly přijaté nové zákony směřující k provozování pojišťovací činnosti. Zvláště po roce 1991 zde byly vytvořeny podmínky pro opětovný vznik pojistného trhu. Novou právní úpravu přinesl až zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví. V to období nad pojišťovací činností vykonával dohled tzv. Státní dozor nad pojišťovnictvím.

Pojišťovnictví je z důvodu kontroly a bezpečnosti propojeno vícero součástmi, které tvoří jeho strukturu. Struktura pojišťovnictví¹⁰ z pohledu ekonomického je uvedena v následujícím obrázku č. 1.

Obrázek 1 Struktura pojišťovnictví

Pojišťovnictví Zákonné orgány Dozor nad Pojišťovnami Asociace pojišťoven	
Komerční pojišťovny Zajišťovny Zprostředkovatelé	Zdravotní pojišťovny Sociální pojištění

Zdroj: *Ekonomie – stručný přehled 2011*, vlastní zpracování

3.2 Pojistný trh a jeho subjekty

Na pojistném trhu České republiky působí na základě povolení uděleného Českou národní bankou tuzemské banky, které se podle charakteru pojišťovací činnosti člení na pojišťovny životní, neživotní a pojišťovny se smíšenou činností a tuzemské zajišťovny.

¹⁰ ŠVARCOVÁ, J. *Ekonomie - stručný přehled*, 2011/2012. Zlín, CEED, 2011. 271 s. ISBN 978-80-87301-01-2.

Na základě jednotného evropského pasu působí pojišťovny se sídlem v jiném členském státě EU než České republice, a to formou pobočky (usazením) umístěné na našem území nebo na základě práva dočasně poskytovat služby. Povolení České národní banky je nezbytné i pro činnost pojišťoven a zajišťoven z třetích států.¹¹

Tento trh se člení podle předmětu pojištění a zajištění (životní a neživotní pojištění) a podle subjektů ovlivňujících trh (komerční pojišťovny, zajišťovny, pojistníci, pojištění, zprostředkovatelé, dozor v pojišťovnictví, stát, asociace a další subjekty pojistného trhu).

Pojistným trhem je společenské prostředí nebo území, na kterém se střetává nabídka a poptávka po pojistné ochraně. Snahou všech komerčních pojišťoven je prosadit se na tomto trhu a dosáhnout významného postavení. Pojistný trh ovlivňuje stát prostřednictvím právních norem a svých orgánů státní správy, pojistitele, pojistníky, zajišťovatele, zprostředkovatele, asociace. Trh aktivně působí na kvalitu a rozsah pojišťovacích služeb a jejich cenu. Pojistný trh v České republice ve svém vývoji dokazuje stabilitu ve svém vývoji. V současném moderním tržním hospodářství se každá pojišťovna chová jako podnikatelský subjekt, protože se ocitá v podmínkách velké konkurence. Charakteristické pro pojistný trh je, že převládá nabídka. Převís nabídky je zárukou soutěže mezi pojistiteli. Pozitivní vývoj lze sledovat mimo jiné ve finančním hospodaření pojišťoven.

Členění pojistného trhu je možné z mnoha různých hledisek, např. podle pojistného rizika, pojistných produktů, činnosti pojistitele, nebo předmětu pojištění aj. Podle předmětu činnosti pojistitele se pojistný trh dělí na investiční a věcný.

3.2.1 Pojistný trh investiční

Pojišťovny disponují se značně velkými finančními prostředky, které mohou investovat na finančních trzích. Hlavně co se týče rezerv životního a důchodového pojištění, které jsou určeny ke krytí budoucích závazků. Proto se pojišťovny snaží mít na účtech právě takové množství peněžních prostředků, které jim stačí ke krytí běžných denních výdajů. Přesto se může stát, že pojišťovna bude potřebovat náhle větší objem prostředku, proto pojišťovny ukládají část svých aktiv do vysoce likvidních investic, jako

---

11 Ministerstvo financí České republiky. Pojistný trh v České republice [online] [cit. 25. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pojistny-trh-v-ceske-republice>.

jsou směnky nebo depozitní certifikáty. Další své peněžní prostředky investují pojišťovny do střednědobých a dlouhodobých investic. Nejčastěji se jedná o dluhopisy – obligace s pevně stanoveným úrokem. Další možností jsou akcie či investování do nemovitostí a hypotekárních úvěrů. Jelikož pojišťovna je instituce, která nakládá s prostředky svých klientů na finančních trzích, musí být investování těchto pojistně technických rezerv upraveno zákonem o pojišťovnictví. S tímto zákonem souvisí obecné zásady¹²: zásada bezpečnosti; zásada rentability; zásada likvidity; zásada diverzifikace.

3.2.2 Pojistný trh věcný

Věcný pojistný trh spočívá v nabídce a poptávce po pojištění. Jde zejména o následující činnosti:

- pojišťovací činnost, která spočívá v sjednávání smluv - obchodní činnost, o správě pojistných smluv a inkasa pojistného - provozní činnost, o řešení a následná likvidace škod při pojistných událostech a stanovení pojistného plnění - likvidační činnost, ustanovení velikosti pojistně technických rezerv a pojistného - pojistně technická činnost,
- zajišťovací činnost, která spočívá v dělení rizik s provozováním pojištění,
- zábranná činnost spočívající v předcházení vzniku pojistných škod. Existuje několik způsobů, jak motivovat klienty pojišťovny ke snížení vzniku škody. Jedná se například: o rozdílné pojistné podle škodního průběhu, o rozdílné pojistné závislé na bezpečnostních opatřeních, o krácení pojistného plnění v případě, kdy je viníkem pojištěný, o spoluúčast, o odmítnutí pojistné ochrany,
- zprostředkovatelská činnost,
- činnost související s pojištěním¹³.

Jako všechny trhy i trh pojistný je ovlivňován mnoha faktory, které lze rozdělit na faktory působící na pojistný trh zvenčí nebo zevnitř:

---

¹² ČEJKOVÁ, V. *Pojistný trh*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0137-5.

¹³ VÁVROVÁ, E. *Pojišťovnictví: vybrané kapitoly pro základní kurs*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 8071574872.

- **Vnější faktory:** vývoj a objem hrubého domácího produktu; vývoj inflace; vývoj zaměstnanosti; počet obyvatel; peněžní příjmy obyvatelstva; objem a struktura výdajů domácností; situace u ostatních segmentů finančního trhu.
- **Vnitřní faktory:** pojišťovací a zajišťovací činnost a jiné související činnosti; zájem o pojištění ze strany klientů; regulace pojistného trhu dozorem nad pojišťovnictvím; zprostředkovatelská činnost; činnost asociace pojišťoven.

Důležitou součástí pojistného trhu jsou i pojišťovací zprostředkovatelé, kteří provozují distribuci pojištění na základě registrace u České národní banky, jestliže mají svoje bydliště nebo sídlo na území České republiky a pojišťovací zprostředkovatelé s bydlištěm nebo sídlem v jiném členském státě EU než České republice, a to obdobně jako pojišťovny na základě jednotného evropského pasu. Registrace u České národní banky je také podmínkou pro provozování činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí.

Nedílnou součástí českého pojistného trhu je i Česká kancelář pojistitelů, která je právnickou osobou. Na tomto trhu působí také Česká asociace pojišťoven jako profesní sdružení pojišťoven a profesní sdružení pojišťovacích zprostředkovatelů, jakými jsou Asociace českých pojišťovacích makléřů, Komora pojišťovacích zprostředkovatelů, Unie společností finančního zprostředkování a poradenství, Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců a také Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí profesní sdružení těchto specializovaných likvidátorů.

V širším pojetí lze do českého pojistného trhu zařadit také Ministerstvo financí, které má hlavní roli regulátora, tj. veřejnoprávní instituce, do jejíž gesce spadá tvorba zákonů regulujících oblast pojišťovnictví, a také Českou národní banku jako dohledový orgán, jehož hlavním úkolem je povolovací a kontrolní činnost v tomto segmentu finančního trhu.

K 31. 12. 2017 bylo na pojistném trhu s licencí Ministerstva financí uvedeno v evidenci České národní banky 13 pojišťoven s převážně českou účastí na základním kapitálu, 15 pojišťoven s převážně zahraniční účastí na základním kapitálu ze zemí EU a 21 poboček zahraničních pojišťoven ze zemí EU, přesněji 49 subjektů. (Příloha č. 1).

Subjekty pojistného trhu

- a) Pojišťovna je vedena jako podnikatelský subjekt působící na straně nabídky pojištění pro potencionální klienty. Jsou zakládány jako akciové společnosti. Pojišťovnu, lze popsat jako instituci, která nabízí ochranu klientům před nahodilými událostmi, před kterými se chtějí chránit. Jedná se o přenos rizika na jiný subjekt, konkrétně na pojišťovnu. Pojišťovna působí na trhu za účelem dosažení zisku.

Podle činnosti se člení pojišťovny na: univerzální (nabízejí všechny druhy pojištění); životní (pouze životní pojištění); neživotní (pouze neživotní pojištění); specializované (zaměřující se na určitý druh nebo odvětví pojištění – úvěrové pojištění, pojištění právní ochrany)¹⁴.

Činnost pojišťoven lze rozdělit do tří, vzájemně se propojujících se činností:

- obchodní činnost zahrnuje samotný prodej pojistných produktů. Jejich prodej se uskutečňuje prostřednictvím pojišťovacích zprostředkovatelů a makléřů. Důležitá je také následná péče o klienty, respektive uzavřené smlouvy (jejich aktualizace, prodlužování, rozšíření apod.). Součástí této činnosti je i marketing,
- provozní činnost spočívá ve zpracování uzavřených smluv, evidenci, výplatě provizí pojišťovacím poradcům, agentům a makléřům, správa a inkaso pojistného. Poslední hlavní činnosti je likvidace pojistných událostí,
- likvidační činnost je proces, při kterém likvidátoři pojišťovny zkoumají příčiny pojistných událostí a snaží se odhalit případná podvodná jednání klientů. Jeho proces lze shrnout do čtyř hlavních etap: nahlášení škody, zaregistrování škody, prověření škody, likvidace.

Pojišťovny jsou mimo jiné označovány jako pojistitelé smluvního vztahu:

---

¹⁴ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, c2009. ISBN 978-808-6929-514.

- b) Zajišťovna – je právnická osoba, jejíž činností je přebírání rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou¹⁵. Zajišťovny se dělí na: profesionální zajišťovny, kaptivní zajišťovny (zákon definuje: „jako zajišťovnu, kterou ovládá osoba z finančního sektoru jiná než pojišťovna nebo zajišťovna, nebo jiná osoba než pojišťovací holdingová osoba...“¹⁶), prvopojistitele¹⁷ (cedující společnost = ceduje/postupuje určitá rizika zajistiteli).
- c) Pojišťovací nebo zajišťovací makléř (pojišťovací zprostředkovatel) – přesněji právnická nebo fyzická osoba, která provádí zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě smlouvy s osobou, která má zájem o uzavření pojistné smlouvy. Zprostředkovatel obvykle bývá zmocněncem jedné nebo druhé strany (pojistníka nebo pojistitele).
- d) Likvidátor pojistných událostí provádí na základě smlouvy s pojišťovnou šetření ke zjištění rozsahu její povinnosti plnit¹⁸.

Aktuální seznamy pojišťoven, zajišťoven, včetně poboček a dále pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů jsou na stránkách České národní banky¹⁹.

3.2.3 Kodex etiky v pojišťovnictví

Posláním Kodexu etiky v pojišťovnictví České asociace pojišťoven je napomáhat prosazování korektních vztahů na českém pojistném trhu a přispět k jeho zdravému vývoji.

Kodexem je považován dokument, který byl schválen shromážděním členů ve znění platném od 7. 4. 2016. Ten má za úkol podporovat prosazování korektních vztahů na českém pojistném trhu, včetně přispívání k jeho zdravému vývoji. Kodex stanovuje základní etické normy, chování a jednání v pojišťovnictví, které budou uplatňovat ve své praxi pojišťovny, jejich zaměstnanci a pojišťovací zprostředkovatelé. Kodex etiky v pojišťovnictví je rozdělen do 5 částí²⁰(Příloha č. 2).

---

15 ČESKO. § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2. 9. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>.

16 ČESKO. § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2. 9. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>.

17 PŮLPÁN, K. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*. Praha: Public History, 1998. ISBN 80-902193-2-2.

18 Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů

19 Ministerstvo financí. *Pojistný trh v České republice*. [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/>.

20 Česká asociace pojišťoven. *Členové*. [online] [Citace: 31. 8. 2018] Dostupné z <http://www.cap.cz/>.

3.2.4 Česká asociace pojišťoven

Česká asociace pojišťoven (dále jen „ČAP“) je zájmovým sdružením vytvořeným na organizaci a podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Svou činnost zahájila 1. 1. 1994 jako nástupkyně Československé asociace pojišťoven²¹.

Tato asociace napomáhá při uplatňování kodexu. Přitom se řídí českým právním řádem a výše uvedenými záměry kodexu se zájmem na rozvíjení dobrého jména pojišťovnictví v České republice. Přihlíží také k Zásadám etické reklamní praxe platným v České republice, které vydala a uplatňuje Rada pro reklamu.

Asociace pojišťoven zastupují zájmy a práva svých členských komerčních pojišťoven při jednání s orgány státní správy a zahraničními partnery²².

Posláním „ČAP“ se především stalo zastupovat, hájit a prosazovat zájmy členských pojišťoven a jejich klientů ve vztahu k orgánům státní správy, legislativě a dalším subjektům. Neméně důležitým posláním je podpora zájmů českého pojistného trhu vůči EU, spolupráce se zahraničními asociacemi a institucemi. Důležitá je podpora rozvoje pojišťovnictví a pojistného trhu v České republice²³.

Asociace udržuje důležitou úlohu při zpracování a připomínkování předpisů týkajících se pojišťovnictví, působí v oblasti prevence a odhalování pojistných podvodů a protiprávních jednání. Významnou úlohu hraje při poskytování informací. V rámci svých ročních výročních zpráv informuje o celkovém vývoji pojistného trhu, o připravovaných změnách legislativy na českém i evropském trhu o změnách v oblasti pojišťovnictví, dále informuje o vývoji jednotlivých členských pojišťoven a pojistných produktů.

Díky internetovým stránkám „ČAP“ plní významnou funkci nejen pro členské pojišťovny, ale také pro potenciální klienty, kterým poskytuje důležité informace o pojištění, možnosti, způsobu a hlášení pojistných událostí, o prokazování škod způsobených některými živelnými událostmi.

---

21 ČEJKOVÁ, V. *Pojistný trh*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0137-5.

22 Tamtéž

23 Česká asociace pojišťoven [online] [cit. 5. 9. 2018]. Dostupné z <http://www.cap.cz/>.

K 31. 12. 2017 sdružuje „ČAP“ 27 řádných členů a 2 členy se zvláštním statutem²⁴ (Příloha č. 3).

3.2.5 Účastníci pojistného vztahu

V České republice je velké množství pojišťoven, které nabízejí mnoho různých produktů s rozličnými variantami pojištění. Předpoklad pojištění očekává, že se vytvoří návratný vztah mezi fyzickou nebo právnickou osobou (pojistníkem) a pojišťovnou jakožto pojistitelem.

- **Pojistník** je osoba, která uzavřela pojistnou smlouvu s vybranou pojišťovnou (s pojistitelem) na pojištění konkrétního majetku nebo rizik a zavazuje se včasné a pravidelně platit předem domluvené pojistné. Toto pojistné nemusí být totožné s osobou, v jejíž prospěch se pojištění uzavírá, přesněji s pojištěnou osobou, např. matka je pojistník a pojištěná je dítě. Jde o osobu z pravidla, na jejíž majetek, život, zdraví nebo odpovědnost za škody se pojištění vztahuje.
- **Pojistitel** (právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zvláštního zákona), pak na sebe bere závazek, dle předem dohodnutých podmínek uhradí škodu v případě **pojistné události**. Pojišťovna přesněji pojistitel, vyplatí pojistníkovi nebo pojištěnému náhradu škody. Hradí ji do výše pojistné částky a zpravidla odpovídá skutečně vzniklé škodě. Je ale také možná situace, kdy složená částka nebyla dostatečně veliká, v tu chvíli se jedná o podpojištění.

3.3 Pojmy z pojistné teorie²⁵

Základní pojistné pojmy jsou uvedeny v příloze č. 4. Jedná se o: pojištění, pojistka, pojistná smlouva, počátek pojištění, pojistné, pojistná částka, pojistná doba, pojistná událost, cena pojištění, pojištění majetku, zajištění, podpojištění, pojistné podmínky, pojistné riziko, pojišťovací agent, poškozený, připojištění, spoluúčast.

Veškerá aktivita související s pojišťovací nebo zajišťovací činností je zprostředkovatelská a poradenská činnost související s pojištěním fyzických

---

²⁴ Česká asociace pojišťoven. Členové. [online] [Citace: 31. 8. 2018] Dostupné z <http://www.cap.cz/>.

²⁵ Pojištění.cz Slovník pojmů- pojištění a finance [online] [cit. 1. 9. 2018]. Dostupné z <http://www.pojisteni.cz/>.

a právnických osob, popřípadě šetření pojistných událostí prováděné samostatnými likvidátory pojistných událostí na základě smlouvy s pojišťovnou a další činnosti se souhlasem ministerstva.

3.4 Funkce pojištění

Pojištění má v tržní ekonomice zásadní roli, je proto nutné zmínit jeho ekonomickou funkci komerční pojišťovny, která plní následující 3 ekonomické úlohy: technická úloha – náhrada škoda; zábranná úloha – prevence pojistných událostí; podnikatelská úloha – tvorba kapitálu²⁶.

Vznikne-li nepříznivá a neočekávaná událost je pojištění významnou stabilitou podnikatelských subjektů v národním hospodářství, u rodin a jednotlivců zabezpečuje stabilitu životní úrovně.

Pojištění jako samostatná ekonomická kategorie plní 4 základní funkce:

- kontrolní – zajišťuje kontrolu, zda vše proběhlo podle určitých a sjednaných podmínek. Zejména se jedná o postup likvidace pojistné události, postupy pojistných operací a pojistných technik;
- primární – transfer rizika z pojištěného na pojistitele – pojišťovnu.
- akumulčně-redistribuční – uvedená funkce spočívá ke shromažďování peněžních prostředků včetně zvětšování zisku. Zároveň dochází k jejich znovurozdělení podle určitých směrnic. Jedná se hlavně o výplatu pojistného plnění v případě vzniku pojistné události a nárok na výplatu plynoucí z pojistné smlouvy;
- stimulační – tato funkce podporuje dosažení určitého cíle. Záměrem může být působení na chování pojištěných subjektů²⁷.

3.5 Ukazatelé úrovně pojistného trhu

Hodnotit vývoj pojistného trhu není možné bez posouzení vývoje ukazatelů úrovně. Obecně ukazatele úrovně trhu hodnotí účinnost použití zdrojů a vynaložených prostředků.

---

26 VÁVROVÁ, E. *Pojišťovnictví: vybrané kapitoly pro základní kurs*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 8071574872.

27 VÁVROVÁ, E. *Pojišťovnictví: vybrané kapitoly pro základní kurs*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 8071574872.

V pojišťovnictví se pomocí ukazatelů hodnotí obsah, rozsah a taky efektivnost pojistného trhu²⁸. Jde zejména o tyto nejpodstatnější ukazatele:

- **předepsané pojistné** (v životním i neživotním pojištění), je nejdůležitějším ukazatelem pojistného trhu, zahrnuje souhrn veškerého pojistného získaného v dané komerční pojišťovně v patřičném roce, jde o dost podstatný ukazatel výkonnosti každé komerční pojišťovny,
- **pojištěnost** (v životním i neživotním pojištění), je jeden ze základních ukazatelů hodnocení úrovně pojistného trhu. Využíván je ve všech vyspělých zemích jako základní ukazatel, který slouží jako poměr předepsaného pojistného k hrubému domácímu produktu v běžných cenách,
- **škodovost** (v životním i neživotním pojištění), vyjadřuje rozdíl mezi výší poskytnutých pojistných plnění a výší předepsaného pojistného. Vývoj škodovosti se tudíž odráží dle výše předepsaného pojistného i výše předepsaného plnění. Škodovost by nikdy neměla být menší než netto pojistné v procentech, jinak by se jednalo o ekonomicky nevyrovnané pojištění. V žádném případě by neměla škodovost dosahovat 100 % přijatého pojistného²⁹,
- **pojistné plnění** (v životním i neživotním pojištění), jedná se o peněžní částku vyplacenou pojišťovnou jako náhradu za vzniklou škodu v souladu s pojistnou smlouvou a jejími pojistnými podmínkami v patřičném období.

Koncentrace pojistného trhu je velice důležitá, protože vyjadřuje podíly jednotlivých pojišťovacích společností. Doplňkové ukazatele mohou být např. počet zaměstnanců v pojišťovnách, počet komerčních pojišťoven, počet uzavřených smluv, průměrné pojistné na jednu pojistnou událost a jiné možné informace na základě zaevidovaných materiálů.

3.6 Podnikatelská rizika

Pojmem riziko je definována nejistota spojená s výskytem určité potencionální situace. Speciálně riziko ve financích je proměnlivost (volatilita) potenciální ztráty nebo zisku spojených s vlastnictvím určitých aktiv a pasiv. S pojmem riziko je úzce spojen

---

28 ČEJKOVÁ, V., Nečas, S., *Pojišťovnictví*, 2. vydání Brno: MU Brno, 2006. 131 s., ISBN 80-210-3990-6.

29 ČEJKOVÁ, V. *Pojistný trh*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0137-5.

pojem hrozba. Hrozbou rozumíme objekt nebo událost, která může způsobit ztrátu tím je možno rozumět krádež, povodeň, požár atd.

Mezi podnikatelská rizika patří rizika finanční, ale i některá další, např. rizika obchodní a strategická. Z důvodu preference bude členění finančních rizik uvedeno jako první, následované rizikem obchodním a strategickým³⁰.

3.6.1 Finanční rizika³¹

Finanční rizika jsou různá nebezpečí spojená s peněžními aktivitami, mezi které patří:

- finanční způsobilost dopravce: dopravci provozujícímu na základě koncese či licence vnitrostátní a mezinárodní silniční dopravu autobusy, tahači a nákladními vozidly o celkové hmotnosti vyšší než 3,5 t předepisuje zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů kromě jiného i prokázání finanční způsobilosti. (Prokázání finanční způsobilosti; Rychlost a jednoduchost sjednání pojištění bez nutnosti předkládání protizáruk; Variabilní možnost sjednání; Flexibilitu uzavření pojistné smlouvy; Absenci poplatků za správu a vyhotovení pojistky/smlouvy o ručení),
- finanční ztráty: pojištění nekonání akce je určeno pořadatelům či organizátorům akcí, kterým mohou vznikat náklady v souvislosti s pořádáním těchto akcí. Pojištění Hole- n-One je určeno pořadatelům golfových turnajů, při kterých je vyhlášována soutěž Hole-in-One. Pojištění se sjednává jako škodové. Maximální krytí finančních ztrát vzniklých při pořádání kulturních, sportovních či společenských akcí. Rizikem pořadatele je především zrušení nebo přesunutí akce způsobené neúčastí umělce, živelní událostí (zejména srážkami, větrem a dalšími nepříznivými klimatickými podmínkami) či zásahem státní nebo úřední moci,
- smluvní záruka: riziko je definováno jako nesplnění závazků pojištěného vyplývajících z ujednání obsažených ve smlouvě o dílo nebo v zadávací dokumentaci u výběrového řízení. Pojištění je realizováno s individuálním

---

30 CIPRA, T. *Kapitálová příměňenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Praha: Ekopres, s.r.o., 2002. ISBN 80-86119-54-8.

31 Česká pojišťovna[online] [cit. 24. 10. 2018]. Dostupné z [www:https://www.ceskapojistovna.cz/firmy/](https://www.ceskapojistovna.cz/firmy/).

ČESKO. § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2. 9. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>.

rozsahem na základě smlouvy o dílo nebo zadávací dokumentace u výběrového řízení (např. jde o pojištění, které je platné po celou dobu zadávací lhůty, tj. i v případě jejího prodloužení) nebo záruční listinou odpovídající požadavkům oprávněné osoby/věřitele. Další z možností je sjednání rámcové smlouvy s pozitivním dopadem na firemní cash flow,

- agentury práce: pojištění se sjednává pro případ, kdy pojistník z důvodu svého úpadku nezajistí výplatu mzdy dočasně přiděleným zaměstnancům, kteří mají s pojistníkem uzavřenu pracovní smlouvu nebo dohodu o pracovní činnosti. (Jistotu pro své dočasně přidělené zaměstnance, že získají mzdu i v případě vašeho úpadku (v rozsahu stanoveném zákonem o zaměstnanosti); Uzavřením pojištění je splněna povinnost podle § 58a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění. Další z možností je pojistka, která slouží jako potvrzení o uzavření pojištění záruky pro případ úpadku pro úřad práce,
- celní dluh: pojištění záruky za celní dluh se sjednává pro případ nezaplacení vzniklého celního dluhu, tj. cla, daně a poplatků. (Zajištění úhrady celního dluhu; Záruční listinu odpovídající právním předpisům; Alternativu k bankovní záruce nebo složení peněžní částky; Pozitivní dopad na firemní cash flow).

Finanční rizika

a) Riziko likvidity

Rizikem likvidity se rozumí nejistota vyplývající z obchodních operací, investic nebo finančních aktivit týkajících se schopnosti pojistitele plnit platební závazky v plné výši a včas v současných podmínkách nebo v podmínkách zátěžových scénářů. To může zahrnovat plnění závazků pouze prostřednictvím přístupu na úvěrový trh za nepříznivých podmínek nebo prostřednictvím prodeje finančních aktivit spojeného s dodatečnými náklady v důsledku nedostatku likvidity (nebo potíží při likvidaci) těchto aktivit³².

Uvedené riziko je spojeno s riskem, že pojišťovna nebude schopna vyhovět svým závazkům v momentě, kdy má uhradit tyto závazky. Riziko je také propojeno se ztrátou v převodu finančních aktiv, se strukturou aktiv pojišťovny. Pro dokonalejší řízení rizika

---

32 Česká pojišťovna [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/hledej>.

u neživotní pojišťovny je nutno věnovat dostatečnou ostražitost optimalizaci hotových peněžních prostředků.

b) Tržní rizika

Tržní rizika se vyskytují nejčastěji u neživotního odvětví pojištění, které je spojeno s odbytem/prodejem pojistných produktů pojišťovny. Současně je toto riziko spojeno s možnými finančními ztrátami, které mohou být způsobeny změnou devízových kurzů či volatilitou (vyjádření nestálosti či změny) úrokových měr. Dále se jedná o nejistotu budoucích závazků a riziko související s dopady inflace.

c) Úvěrové rizika

Úvěrové riziko zvané též kreditní riziko, je spojeno s rizikem, kdy protistrana nedostojí svým finančním závazkům. Důvodem nesplnění závazků může být např. insolvence protistrany. Je třeba se zamyslet nad skutečností, že nástroj stabilizace ekonomiky pojišťovnictví – zajištění, podstatně snižuje technické riziko, zároveň ale zvyšuje kreditní riziko³³.

d) Právní riziko – „riziko ztráty v důsledku právní neprosaditelnosti kontraktu nebo porušení právních požadavků protistrany³⁴.“

3.6.2 Obchodní riziko

Obchodní riziko je specifické zejména pro odvětví, ve kterém se podnik pohybuje. Každá společnost, která chce v určitém odvětví soupeřit s ostatními, je nucena toto riziko podstoupit. Za součásti obchodního rizika považujeme riziko konkurence, reputační riziko, riziko pohromy, daňové riziko, riziko měnové konvertibility aj.³⁵

V dostupné literatuře je uvedeno, že pojištění podnikatelských rizik, je veřejnosti známé jako prvek obchodního rizika. Obecně je rozděleno toto pojištění na 2 zaměření – majetek a odpovědnost. U majetku je stanovena ochrana v rozsahu škod způsobených požárem, výbuchem, bleskem, vodou z potrubí, odcizením, přírodním nebezpečím.

---

33 DUCHÁČKOVÁ, E a DAŇHEL, J. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

34 CIPRA, T. *Kapitálová příměrenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Praha: Ekopres, s.r.o., 2002. ISBN 80-86119-54-8.

35 TAMTÉŽ

Lze také využít rozšíření pojistného krytí formou připojištění³⁶ (např. záplavy, vandalismu, přeprava nákladů, uder blesku aj).

Při podnikání může dojít k nepříjemným situacím nebo způsobení škody jinému subjektu nebo osobě. Právě na tyto skutečnosti je zaměřeno pojištění odpovědnosti. Odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností, vadou výrobku či vyplývající z držení nemovitosti – tedy škody třetí osobě v důsledku podnikatelské činnosti (na životě, na zdraví, na majetku, finanční škoda). Výjimku tvoří škody způsobené neodvratitelnou (živelní) událostí.³⁷

3.6.3 Strategické riziko

Strategické riziko souvisí se změnami v ekonomickém a politickém prostředí (např. globální pokles zájmu o technologické akcie). Uvádí se, že systémové riziko, kterým rozumíme neschopnost jedné instituce plnit určité úkoly, může způsobit kolaps celého odvětví³⁸.

Rozdílem mezi finančními a pojistnými riziky je fakt, že pojistná rizika se věnují účelově jevům nahodilého charakteru, jejichž eventuálním důsledkem je vznik způsobené škody (např. dožití určitého věku v rámci důchodového pojištění, která má škodní charakter jen ve významu případné sociální nedostatečnosti, zde se tedy jedná pouze o škodu v přeneseném významu).³⁹

3.7 Neživotní pojištění

Neživotní pojištění je souhrnný název pro všechna odvětví pojištění, která nespádají pod životní pojištění. Uzavření některých pojištění může být nařízeno zákonem. Většina aspektů neživotního pojištění je upravena zákonem o pojistné smlouvě; jednotlivá odvětví a skupiny neživotních pojištění pak definuje zákon o pojišťovnictví.⁴⁰

Pojmem neživotní pojištění jsou označována pojištění jako pojištění vozidla, úvěru, cestovní pojištění či majetku. Neživotní pojištění obsahuje zajištění ucelených řad rizik.

---

36 Wüstenrot. Pojištění podnikatelů. Wüstenrot ProByznys. [online] [cit. 12.10. 2018]. Dostupné z http://wustenrot.cz/pojištění/podnikatelska-rizika/pojistení_podnikatelu/.

37 ČEJKOVÁ, V., ŘEZÁČ, F. A ZUŇÁK, A. *Pojištění pro podnikatele*. Břeclav: Moraviapress, 1998. ISBN 80-86181-13-8.

38 CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Praha: Ekopres, s.r.o., 2002. ISBN 80-86119-54-8.

39 Tamtéž

40 Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, aktuální znění 1. 7. 2017 – 30. 11. 2018

Mezi neživotní pojištění však patří i také úrazové pojištění a rizikové pojištění bez zajištění proti úmrtí, dále pojištění zdravotní a nemocenská a pojištění odpovědnostní. Nesmíme ale opomenout havarijní pojištění a povinné ručení, tzv. pojištění motorových vozidel, pojištění podnikatelských rizik a personálním pojištěním.

Přehled nejvýznamnějších nabídek neživotního pojištění v České republice dle hypotézy na rok 2018 je:

1. Pojištění vozidel-povinné ručení a havarijní pojištění;
2. Úrazové pojištění;
3. Pojištění majetku-pojištění nemovitosti, domácnosti;
4. Pojištění odpovědnosti za škodu;
5. Pojištění hospitalizace;
6. Cestovní pojištění a asistenční služby;
7. Pojištění léčebných výloh;
8. Pojištění schopnosti splácet;
9. Pojištění pracovní neschopnosti;
10. Pojištění právní ochrany;
11. Pojištění profesní odpovědnosti;
12. Úvěrové pojištění.⁴¹

Zvláštností českého trhu je zákonné pojištění odpovědnosti za škody způsobené pracovním úrazem a nemocí z povolání. Tímto provozováním pověřil stát zákonem pouze dva subjekty: Českou pojišťovnu a pojišťovnu Kooperativa. Zde lze namítnout, že dochází k ovlivnění soutěžního prostředí na trhu. To ale není významné, co se týče vyjádření pojistného, ale co do míry se rozhodovat o přístupu ke klientům, kterým vzniká povinnost platit pojistné. Pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna jsou automaticky instruovány o nových podnikatelích a můžou mít díky této informaci jisté výhody proti ostatním soutěžitelům. Je apelováno, že pojistit si domácnost a nemovitost je základ. V obydlí prožíváme většinu svého života, máme v něm svůj majetek a je pro nás nejvýznamnější a největší investicí. Dle výzkumu Instant Research pro Partners si bydlení pojistilo pouhých 40 procent. Řeč je o soukromém bydlení. Důvodů, proč je číslo tohoto klíčového pojištění z pohledu občana tak nízké, je několik. Někdy jsou to pouze předsudky

---

41 Srovnání životního pojištění [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z www.srovnanizivotnihopojisteni.cz/nezivotni-pojisteni/.

a neinformovanost lidí, mnohdy však také chyby pojišťovacích agentů, kteří nesprávně či nepřesně vysvětlí podmínky pojištění. V současné době pojištění majetku nabízí na českém trhu 13 pojišťoven. Uvádí se, že online pojištění domácnosti a nemovitosti se zabývá 7 pojišťoven⁴². Nabízené produkty pojišťoven se výrazně liší, proto je třeba pečlivě zvolit, co a jak pojistit.

3.7.1 Pojištění domácnosti

Pojištění domácností omezuje finanční výdaje na znovupořízení majetku zapříčiněné živelními katastrofami, výbuchem, vypálením, krádežemi, vandalizmem, nebo dalšími neočekávanými událostmi. Uvedené pojištění může sjednat ten, kdo bydlí v domácnosti nebo je majitelem nemovitosti, reprezentuje produkt, který po finanční stránce kryje proti nežádoucím účinkům, kterými mohou být živelní katastrofy, havárie, úmyslná poškození, nebo krádeže.

Výše pojištění domácnosti v sobě zahrnuje krytí pojistné události, spoluúčast i lokalitu, ve které se nachází patřičná domácnost. Pojistná částka má zpravidla odpovídat hodnotě majetku domácnosti. Jestliže by pojistná částka neodpovídala hodnotě majetku domácnosti a byla by nižší, hrozí podpojištění, v opačném případě přepojištění. V prvním případě hrozí nízké plnění při pojistné události. V případě druhém by byla splátka pojistného zbytečně vysoká, protože pojišťovna v případě pojistné události bude plnit maximálně do výše hodnoty majetku. Jestliže by byla domácnost pojištěna u více pojišťoven, pojistnou událost může mít jen u jedné z nich.

Pojištění domácností se sjednává na pojistnou částku, která je horní hranicí pro pojistné plnění. Pojistné je následně tarifováno pojistnou sazbou (tzv. v promilích) z pojistné částky. Stanovení pojistné částky je důležité pro výpočet pojistného plnění v případě škodní události. V případě, že stanovená pojistná částka je nižší než pojistná hodnota domácnosti, dochází k tzv. podpojištění. Pojišťovny následně krátí pojistné plnění vynásobením výše škody poměrem pojistné částky a pojistné hodnoty.⁴³

Většina pojišťoven nabízí pomoc klientům při stanovení pojistné částky výpočtem minimální pojistné hodnoty. Minimální pojistná hodnota tvoří spodní hranici pro stanovení

---

42 Klik.cz [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.klikpojistenici.cz/>.

43 DUCHÁČKOVÁ, E a DAŇHEL, J. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

pojistné částky. Pro výpočet minimální pojistné hodnoty je důležitá plocha obytné části bytu a ve většině případů i kategorie zařízení domácnosti. Samotnou pojistnou částku si sám určí pojistník. Pro stanovení základní výše pojistného je rozhodující několik ukazatelů: stanovení pojistné částky, poloha místa pojištění v závislosti na stanovení rizika vzniku povodně/záplavy, poloha místa pojištění v závislosti na stanovení rizika odcizení, výše spoluúčasti, skladba pojistných rizik nebo nabízených balíčků pojištění u jednotlivých pojišťoven.

3.7.2 Pojištění budov

Pojištění budov je neméně důležité jako pojištění domácností, obsahuje pojištění budov, bytů, domácností a souvisejících staveb, umístěných na tomtéž pozemku, a je často sjednané v rámci majetkového pojištění. Za objekt pojištění lze tedy považovat rodinný či bytový dům, společenství vlastníků domu, bytové družstvo nebo samotný byt v bytovém družstvu. Je možno také pojistit rekreační chalupu či chatu, byt v osobním vlastnictví, garáž a další stavby, jako jsou bazény, skleníky, ploty apod. Tímto druhem pojištění lze pojistit budovu již ve fázi výstavby.

Standardně se pojišťuje hlavní stavba, přesněji samotný dům, podle které se stanoví pojistná suma nemovitosti. Jestliže je nutné mít pojištěny stavby vedlejší (garáž, pergola, bazén apod.), je nutno mít stanoveno pojistná částka zvlášť. U některých pojišťoven je limit na vedlejší stavby stanoven procenty z hlavní stavby. V případě že se do uvedeného limitu stavba vejde, nemusí se jednotlivě připojišťovat, specifikovat a ani v případě, že se dodatečně provedou stavební změny.

Za podmínky, že je vedlejší stavba pevně propojena nějakým konstrukčním prvkem (střecha, přímý vchod, základy atd.), je potřeba její hodnotu zahrnout do hodnoty hlavní stavby. V tomto případě není definována jako stavba vedlejší. Přípojky inženýrských sítí jsou automaticky pojištěny k hlavní stavbě, a to po celé délce v rámci pozemku, na kterém stavba stojí.

Minimální varianta rozsahu pojištění by se měla vztahovat na škody způsobené:

- a) živelní rizika – požár, kouř, výbuch, vichřice, krupobití, elektrický proud, tíha sněhu a námrazy, lavina, pád skály či kamení, sesuv půdy, pády stromů a stožáru,

- úder blesku, povodeň (mapy záplavových oblastí), prasklé vodovodní potrubí či vystoupaná voda z odpadního potrubí, zemětřesení, pád stožáru apod.,
- b) náhody a nehody – pád letadla či meteoritu, náraz vozidla, únik vody z potrubí, rozbití akvária, rozbití okna, náraz vozidla a nákladu,
- c) trestné činy – vloupání, pokus o vloupání a poničení oken či dveří, krádeže a poškození, graffiti, vandalismus.

Teoreticky se lze pojistit proti všem rizikům. Ovšem i zde existují omezení z pojištění. Jde zejména o válečné události a vnitřní nepokoje. Je nutno poznamenat, že výluky se liší mezi jednotlivými subjekty nabízející pojistnou ochranu.⁴⁴

Výluka je označována jako nejednoznačná identifikace. Uvádí se, že výluky jsou ze strany pojišťoven velmi často zneužívány. Ty využijí i zcela minimálního zanedbání, které ani nemělo na vznik škody vliv.

Konkrétní příklad výluky:

- když nezavřete okénko u auta, odskočíte si na pár minut a v dané době auto někdo vykrade,
- nebo u zabezpečeného objektu může pojišťovně vadit uzamčení visacím zámkem nebo zámkem, který není bezpečnostní,
- nebo je uzavřeno odlišné pojištění pro pojištění stejné či podobné věci (tato výluka může za to, že pojišťovna klientovi nic nevyplatí, pokud škoda vznikla způsobem, který není vyjmenován v pojistných podmínkách.

Uvádí se, že širší povědomí o přínosu pojištění ekonomice a společnosti je poměrně nízké. Přitom pojištění ovlivňuje společnost i ekonomiku v celé řadě oblastí. Výši pojistného může ovlivnit výše pojistné částky, rozsah sjednaných pojistných rizik či výše zvolené spoluúčasti, také lokalita místa pojištění s ohledem na možnost výskytu rizika povodně či vloupání. Při sjednání by nemělo být opomenuto správné stanovení odpovídající pojistné částky. Neméně důležitým aspektem je i rozsah pojistného nebezpečí a stanovení pojistných podmínek, zejména limitů a případných výluk z pojištění.

---

44 DUCHÁČKOVÁ, E a DAŇHEL, J. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

Nemovitosti je možno pojistit na novou nebo časovou cenu. Novou cenou je myšleno uvedení poškozeného nebo zcela zničeného majetku do původního stavu, u časové ceny je pojistné plnění sníženo o procento opotřebení nebo jiného znehodnocení. Pro stanovení opotřebení nemovitosti řada pojišťoven využívá znaleckých posudků. „Znalec kvůli posudku nemovitost navštíví, změří si ji (nebo rozměry vyčte z výkresů), prozkoumá její stav a následně podle zákona o oceňování majetku vypočítá cenu (zákon 151/1997 Sb., o oceňování majetku a vyhláška č. 540/2002 Sb., o oceňování majetku).⁴⁵

3.8 Legislativní rámec v pojišťovnictví

K nejdůležitějším oborům legislativní úpravy pojišťovnictví patří úprava vztahu mezi pojistitelem tzv. klientem na jedné straně a na straně druhé právní úprava podmínek činností subjektů nabízejících pojišťovací služby – pojistitelé, likvidátoři pojistných událostí, pojišťovací zprostředkovatelů.

Pojistné právo představuje souhrn právních norem obsažených v obecně závazných předpisech, týkajících se pojištění a pojišťovnictví, které se člení dále na veřejné a soukromé⁴⁶.

V České republice jsou nejdůležitějšími právními předpisy, které upravují činnost pojišťovnictví:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – zde je definována oblast pojišťovnictví v čtvrté části – Relativní majetková práva, v hlavě druhé, díle 15 a oddílu 2, zde občanský zákoník modifikuje vztahy mezi pojistitelem a pojištěným,
- zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, který v hlavě V, části šesté a § 72 zejména upravuje vztahy mezi účastníky pojištění, které vzniklo na základě pojistné smlouvy,
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí), ve znění pozdějších předpisů,

---

⁴⁵ Peníze.cz [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.penize.cz/>.

⁴⁶ ČEJKOVÁ, V., Nečas, S., *Pojišťovnictví*, 2. vydání Brno: MU Brno, 2006. 131 s., ISBN 80-210-3990-6.

- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů - tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje podmínky provozování zajišťovací a pojišťovací činnosti a výkon dohledu.⁴⁷ S tímto zákonem souvisí vyhláška č. 433/2009 Sb., o způsobu předkládání, formě a náležitostech výkazů pojišťovny a zajišťovny,
- vyhláška č. 433/2009 Sb., o způsobu předkládání, formě a náležitostech výkazů pojišťovny a zajišťovny,⁴⁸
- vyhláška č. 305/2016 Sb. - předkládání výkazů pojišťovnami a zajišťovnami České národní bance,
- vyhláška č. 582/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, ve znění pozdějších předpisů.

Používání pojistných zákonů přináší schopnost působit na jednotném pojistném trhu unie. Stejnou možnost získaly i pojišťovny, které působí v jiných zemích Evropské unie. V České republice se jich do současné doby zaregistrovalo již několik desítek. Mohou na základě práva usazení a svobody dočasně poskytovat služby a provozovat tím svoji činnost. Vše je na základě udělení povolení příslušným úřadem domovského státu.

Výhled dalšího vývoje v oblasti legislativy se rok 2018 nese v duchu příprav na další regulaci, a to jak z pohledu požadavků daných vnitrostátními právními předpisy, tak požadavků odvozených od legislativy Evropské unie. Některé z těchto legislativních změn cílí na zlepšení ochrany spotřebitele, jiné na dosažení srovnatelného prostředí na pojistném trhu napříč celou Evropskou unií.

Veřejnoprávní úprava, která vyjadřuje a zabezpečuje především zájmy státu, se týká zejména pojišťovnictví, jako systému a pravidel provozování činnosti patřících do tohoto odvětví a podmínek podnikání v pojišťovnictví včetně státního dohledu v pojišťovnictví.

Dohled přesněji dozor v pojišťovnictví je velice důležitý pro rozhodování a kontrolní činnosti v zákonech nebo zvláštních právních předpisech stanovených rozsahem prováděných Českou národní bankou v soukromém pojišťovnictví, činnostmi s tím

---

47 Zákony pro lidi [online]. Aktuální znění 1. 7. 2017 – 31. 11. 2018 [cit. 28. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/>.

48 Účetníček [online]. Aktualizováno 22. 9. 2017 [cit. 28. 10. 2018]. Dostupné z <http://www.ucetnicek.cz/article/show/279>.

souvisejících a souborů nástrojů určených k jeho výkonu. Finanční dohled je přesnou kontrolou hospodaření pojišťovny, zejména v její platební schopnosti či tvorby technických rezerv, a to včetně matematických rezerv. Zmíněný dohled se především týká finančního umístění dle zákona, dodržování zvláštních právních předpisů stanovených administrativních i účetních postupů, ale také spolehlivosti vnitřních kontrolních systémů.

4 Charakteristika České pojišťovny a.s.

4.1 Historie společnosti

„Kořeny České pojišťovny sahají hluboko do 19. století, až k roku 1827. V tu dobu byly schváleny stanovy instituce nazvané Císařsko-královský, privilegovaný, český, společný náhradu škody ohněm svedené pojišťující ústav.“⁴⁹ Výrazných změn dosáhlo i v historickém vývoji samotné logo pojišťovny, než to které je známo v současné době (viz. obrázek č. 5). Představa o vývoji loga je doplněna obrázky č. 2 – 5, které odrážejí jeho vývoj od roku 1827 až do současnosti.

Obrázek 2 Logo první české vzájemné pojišťovny (z roku 1827)

Zdroj: www.mesec.cz

Mezi zakladateli pojišťovny a současně ve funkci generálními řediteli byli Josef Matyáš, hrabě Thunu a Hohensteinu či František Josef hrabě z Vrby, u kterého z počátku dokonce v jednom pokoji jeho pronajatého bytu na adrese Spálená 76, Praha 1, bylo a do konce i v současné době je sídlo firmy.

Organizace sice ze začátku nabízela pojištění proti požáru, ale časem změnilo název na První českou vzájemnou pojišťovnu. Tím se začala odvíjet tradice České pojišťovny a českého pojišťovnictví vůbec.

Historií České pojišťovny prošli významní státníci, výjimečné osobnosti české kultury, výjimečné osobnosti české kultury například i malíř Alfons Mucha či Václav Brožík, ale také mnozí aristokraté. Česká pojišťovna přestála mnoho režimů, válečných konfliktů, panovníků i prezidentů a ustála celou řadu událostí. Vždy stála při svých

---

⁴⁹ Česká pojišťovna [online] [cit. 20.8.2018]. Dostupné z <https://www.Ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp/>.

klientech v dobách dobrých i zlých. Jejím posláním bylo a je a vždy bude pomáhat v těžkých situacích. Mezi nejvýznamnější a největší historickou pojistnou událostí se stal požár Národního divadla roku 1881.

Na počátku 20. století pojišťovna rozšířila svoji nabídku v pojistkách o životní pojištění, pojištění proti vloupání a také začala svým klientům poskytovat pojištění zákonné odpovědnosti a úrazu. K útlumu českého pojišťovnictví došlo v období druhé světové války, kdy na našem území působily ve větší míře německé pojišťovny. V roce 1945 bylo pojišťovnictví zestátněno, kdy bylo pět pojišťoven ustanoveno, z nichž roku 1948 vznikla toho času jediná Československá pojišťovna, ta byla v té době jedinou pojišťovací institucí na trhu.

V roce 1953 došlo ke vzniku Státní pojišťovny, později se tato označovala jako pojišťovací a zajišťovací podnik.

Obrázek 3 Logo státní pojišťovny (z roku 1953)

Zdroj: www.mesec.cz

V 70. letech v rámci nového federativního uspořádání došlo k rozdělení společnosti na Českou státní pojišťovnu a Slovenskou státní pojišťovnu.

Obrázek 4 Logo České státní pojišťovny (z roku 1969)

Zdroj: www.mesec.cz

Do doby, než vznikl nový zákon o pojišťovnictví, který umožnil vstup dalších pojišťovacích institucí na tehdy československý trh, si svůj monopol držela Česká státní pojišťovna, bylo tomu až do roku 1991.

Dnešní Česká pojišťovna byla založena Fondem národního majetku České republiky a vznikla 1. května 1992 zápisem do obchodního rejstříku, kdy byla transformována na akciovou společnost. Mimo jiné roku 1992 Česká pojišťovna založila společně s partnerem Vereinte Krankenversicherung AG Mnichov Českou pojišťovnu ZDRAVÍ, dnes největší pojišťovnu v oblasti soukromého zdravotního a nemocenského pojištění, jde o produkty související se zdravotním stavem, s poskytováním zdravotní péče a s řešením tíživé situace klientů při výpadku příjmu. O pět let později v ní získala 100% podíl. Od dobu vzniku si v tomto segmentu do současné doby udržuje dlouhodobě vedoucí postavení. Nabízí rozmanité a moderní produkty ve velmi vysoké kvalitě. V současné době je zároveň podstatným pojistitelem v teritoriu bankopojišťovnictví. V devadesátých letech vstoupila skupina České pojišťovny na trh penzijního připojištění. Penzijní společnost České pojišťovny, a.s. je v současné době největší poskytovatel penzijního připojištění v České republice.⁵⁰

Obrázek 5 Logo České pojišťovny a.s. (současná podoba loga od roku 1992)

Zdroj: www.servodata.net

Počátek 21. století znamenal pro Českou pojišťovnu zisk 45 % nového trhu. Díky legislativnímu opatření státu omezit činnost monopolů a vytvoření konkurenčního prostředí na domácím trhu o nabídku produktu povinného ručení. Roku 2002 Česká pojišťovna expandovala, protože jako první finanční instituce svého druhu v regionu střední a východní Evropy vstoupila na Ruský trh, tentýž rok došlo ke vzniku České pojišťovny Rusko⁵¹.

Od ledna 2015 jsou Česká pojišťovna a její dceřiné společnosti již plně ve vlastnictví skupiny Generali a proto mateřská společnost byla přejmenována na Generali CCE Holdig .B.V.⁵²

---

⁵⁰ Česká pojišťovna [online] [cit. 22.8.2018]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/vyrocní-zpravy>.

⁵¹ Výroční zpráva ČP z roku 2006[online] [cit. 25.8.2018]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj.html>.

⁵² Česká pojišťovna [online] [cit. 22.8.2018]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/vyrocní-zpravy>.

Od roku 2018 se Česká pojišťovna a.s. připravuje na implementaci požadavků souvisejících s regulací distribuce v pojišťovnictví a povinností pojišťovacích zprostředkovatelů dle Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 o distribuci pojištění (IDD), která bude transponována do právního systému České republiky v podobě zákona o distribuci pojištění a zajištění. Návrh zákona byl vládou projednáván v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky v průběhu první poloviny roku 2018.

Česká pojišťovna a.s. se mimo toho intenzivně podílí na zavedení potřeb dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), tzv. nařízení GDPR – General Data Protection Regulation. Cílem uvedeného nařízení je předně dosáhnout společné míry ochrany spotřebitelů v oblasti osobních údajů ve všech členských státech EU, má obecnou působnost, je závazné v celém svém rozsahu a přímo použitelné.

4.2 Údaje o společnosti⁵³

Tabulka č. 1 představuje základní údaje o společnosti Česká pojišťovna a.s.

Tabulka 1 Základní údaje o společnosti Česká pojišťovna, a.s.

Název subjektu	Česká pojišťovna, a. s.
Spisová značka	B 1464 vedená u Městského soudu v Praze
Identifikační číslo	45272956
Sídlo	Spálená 75/16, Nové Město (Praha 1), 110 00 Praha
Vznik zápisu	1. květen 1992
Právní forma	Akciová společnost
Předmět podnikání	blíže definováno na webových stránkách rejstříku firem ⁵⁴
Akcie	40 000 Ks kmenové akcie na jméno v zaknihované podobě ve jmenovité hodnotě 100 000,- Kč
Jediný akcionář	CZI Holdings N.V. 1101BH Amsterdam, De entree 91, Nizozemské království; Registrační číslo: 34245976
Základní kapitál	4.0 miliardy Kč
Splaceno	100 %

Zdroj: vlastní zpracování z internetových stránek Kurzy.cz

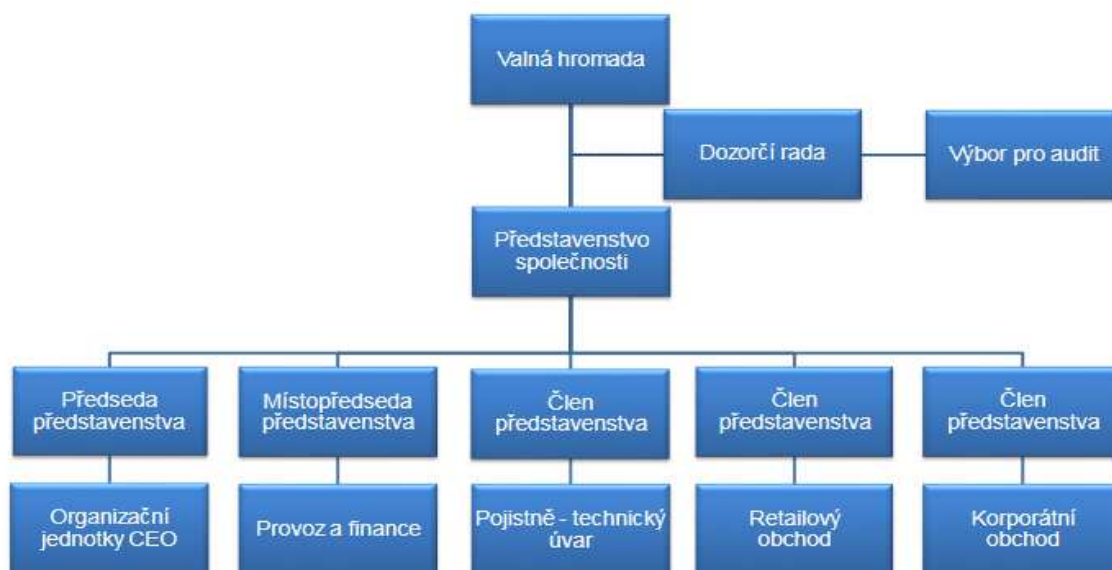
⁵³ Kurzy.cz, Česká pojišťovna [online] [cit. 25.8.2018]. Dostupné z <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/45272956/ceska-pojistovna-as/>.

⁵⁴ Tamtéž

4.3 Profil společnosti a její orgány

Česká pojišťovna a.s. (dále jen Česká pojišťovna) je univerzální a největší tuzemskou pojišťovnou s více než 190letou tradicí, která komplexně pokrývá celé spektrum služeb, ať už veliký výběr životního či neživotního pojištění pro fyzické osoby, tak i pojištění pro malé, střední a velké podniky v oblasti průmyslových, podnikatelských rizika zemědělství. Společnost představuje největší pojišťovnu v České republice, která spravuje více než deset miliónů pojistných smluv prostřednictvím neuvěřitelných 4 500 obchodních či distribučních míst, kde zaměstnává přibližně 5 650 zaměstnanců více jak 5000 obchodních zástupců. Organizační schéma společnosti je uvedeno v obrázku č. 6. Popis struktury samotného koncernu a postavení společnosti Česká pojišťovna je uveden v příloze č. 5.⁵⁵ V současné době se pohybuje tržní podíl České pojišťovny okolo 22,6 %.⁵⁶ V životním pojištění dosahuje tržní podíl České pojišťovny cca 19 % a v neživotním cca 25 %.

Obrázek 6 Organizační schéma společnosti

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Je třeba uvést, že již před rokem 2016 pojišťovna představila spoustu produktových novinek, především v oblasti životního pojištění nutno zmínit asistovanou reprodukci

⁵⁵ Česká pojišťovna, čtvrtletní zpráva 2Q2018 [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/>.

⁵⁶ Česká pojišťovna [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-domacnosti>.

či asistenci při vyřízení pozůstalosti. Zajímavé nabídky jsou také pro řidiče, ti si mohou v České pojišťovně například sjednat připojištění poruchy vozidla nebo se pojistit proti poškození motorového prostoru zvířetem.

4.3.1 Orgány společnosti

Orgány společnosti jsou stanoveny v souladu se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Statutární orgán tvoří představenstvo o počtu pěti členů, jenž je reprezentováno předsedou představenstva, místopředsedou představenstva a třemi členy představenstva. Společnost zastupují společně vždy alespoň dva její členové. Dozorčí radu zastupují čtyři členové, rada se skládá z předsedy dozorčí rady a tří členů dozorčí rady.

4.3.2 Pozice společnosti na trhu

Česká pojišťovna dlouhodobě zaujímá pozici lídra českého pojistného trhu. Důkazem toho jsou mnohá ocenění klientů, široké veřejnosti i odborníků. Česká pojišťovna se i v roce 2017 umístila v prestižní soutěži Hospodářských novin Nejlepší pojišťovna 2017 a získala následující ocenění⁵⁷:

1. místo v kategorii Nejlepší neživotní pojišťovna
1. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější neživotní pojišťovna
3. místo v kategorii Nejlepší životní pojišťovna
3. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější životní pojišťovna

4.4 Pojistné produkty pojišťovny

Členění pojistných produktů je u mnohých pojišťoven rozdílné. Ať už jde o dělení na fyzické či právnické osoby, pojištění životní či neživotní např. majetku, mezi které je zařazeno pojištění domu, bytu nebo pojištění domácnosti. Následující segmenty jsou škodové a obnosové, ale také rizikové a rezervotvorné. Opravdu jde o úhel pohledu, nic méně přesné dělení a jejich definice se pro potřeby pojištění upravují i v souladu práva,

---

⁵⁷ Česká pojišťovna [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-domacnosti>.

kdy to určuje zákon např. nový občanský zákoník⁵⁸ nebo aktuální znění zákona o pojišťovnictví⁵⁹.

Hlavní a všeobecně známé rozdělení pojistných produktů pojišťovny je na životní a neživotní pojištění. S tím je dost důležité správně rozhodnout a určit tzv. pojistný zájem⁶⁰, zjednodušeně řečeno, co je potřeba ochránit pojistkou.

Česká pojišťovna je pojišťovnou, kterou m je možno označit jako univerzální. Jde o společnost pružnou, rychle reagující na změny a aktuálnost v reálném čase. Je to zřejmé z poskytovaných nabídek produktů ať už z oblasti životního či neživotního odvětví. (Příloha č. 6).

Česká pojišťovna roku 2017 zůstává s přibližným 25 % na celkovém předepsaném pojistném nejvýznamnějším pojistitelem v odvětví neživotního pojištění. Diplomová práce se věnuje zejména pojištění neživotnímu (pojištění budov a domácností). V následujících dvou kapitolách budou zmíněny tyto nabízené produkty.

4.4.1 Pojištění budov

Předpokladem pojištění budov je, že poskytuje pojistnou ochranu obytným budovám a souvisejícím stavbám, umístěných na tomtéž pozemku. Předmětem pojištění lze uvést rodinný dům, bytový dům, rekreační chalupu či chatu, byt v osobním vlastnictví, garáž a další stavby, jako jsou ploty, bazény, skleníky aj. Touto skupinou pojištění lze pojistit také budovu, která je již ve fázi výstavby. Varianty pojištění staveb⁶¹ jsou uvedeny v příloze č. 7.

V uvedené příloze je prezentován rozsah pojištění stavby ve vybrané variantě pojistky ve třech variantách, které popisují zaměření předmětného pojištění:

- ano – vybraná varianta již obsahuje uvedenou nabídku pojištění,
- možno* – tuto variantu lze do vybrané pojistky přidat tzv. připojistit,
- na pobočce – tuto pojistku lze sjednat pouze na pobočce ČP nebo u jejího obchodního zástupce.

---

58 KOLEKTIV EDITORŮ, *Nový občanský zákoník* 2018. Praha: Newsletter, 2017. ISBN 999-00-017-8337-2.

59 PŘÍKRYL, V., ČECHOVÁ, J., *Zákon o pojišťovnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-755-2546-8.

60 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, aktuální znění

61 Česká pojišťovna [online][cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-stavby>

Česká pojišťovna například nabízí u pojištění rodinného domu standardní i nadstandardní služby:

a) standardní služba:

- výplatu škody na stavbě způsobenou živelní událostí, při odcizení či vandalismu,
- pojištění vedlejších staveb zdarma do výše 10 % z hodnoty domu.

b) nadstandardní služba:

- pojištění poškození zateplené fasády ptáky, hlodavci a hmyzem na 10 000 Kč,
- pojištění škody způsobených sprejerstvím do výše 20 000 Kč,
- náhradu výdajů za ztrátu vody v případě prasklého vodovodního potrubí,
- pojištění stromů a keřů na zahradě.

K jiným nabídkám pojišťovny patří: ochrana domu včetně rychlé pomoci při haváriích a zajištění náhradního ubytování.

4.4.2 Pojištění domácnosti

Pojištění domácnosti se vztahuje na pojištění souboru movitých věcí, které tvoří zařízení domácnosti a slouží k jejímu provozu nebo uspokojování potřeb příslušníků pojištěné domácnosti. Pojištěny mohou být součásti stavby a příslušenství budov (např. plovoucí podlaha, kuchyňská linka, obklady stěn a stropů apod.). Zařízení domácnosti se vztahuje na škody způsobené živelní událostí, dále při odcizení věci či vandalismu. Místem pojištění jsou obytné prostory bytu na uvedené adrese a mohou zde být zahrnuty i některé prostory mimo tento byt (např. půda, sklep apod.). Varianty pojištění domácností⁶² jsou uvedeny v příloze č. 8. Příloha prezentuje rozsah pojištění ve vybrané variantě pojistky. V tabulce je prezentován rozsah pojištění ve vybrané variantě pojistky ve třech variantách, které popisují zaměření předmětného pojištění:

- ano – vybraná varianta již obsahuje uvedenou nabídku pojištění,
- možno* – tuto variantu lze do vybrané pojistky přidat tzv. připojistit,
- na pobočce – tuto pojistku lze sjednat pouze na pobočce ČP nebo u jejího obchodního zástupce.

---

⁶² Česká pojišťovna [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-domacnosti>.

Česká pojišťovna nabízí volitelná připojištění. Do této skupiny je zahrnuto několik produktů (např. odpovědnost za škodu z běžného života či odpovědnost za škodu z vlastnictví nemovitosti, eventuálně připojištění individuálního vybavení či garáže).

K dalším nabízeným produktům České pojišťovny patří pojištění s názvem „Živelní škody“. Toto pojištění se vztahuje na pojištění budov, ale zahrnuje i pojištění domácnosti. Tato pojistka zahrnuje:

- požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, případně jeho části nebo nákladu,
- vichřice nebo krupobití,
- sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení sněhových lavin,
- pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů,
- tíha sněhu nebo námrazy,
- zemětřesení.

5 Analýza zjištěných výsledků

V praktické části práce, jsou analyzovány výsledky vybraných ukazatelů neživotního pojištění, a to pojištění rodinných domů a bytů a pojištění domácností. Tyto ukazatele jsou sledovány v období 2009 - 2017 a následně porovnávány za pomoci statistické analýzy časových řad. Hodnocená data byla získána za spolupráce České pojišťovny a.s., a doplněna podklady a zveřejňovanými výstupy výročních zpráv České asociace pojišťoven.

Jako prevence ochrany majetku je doporučováno využívat možností různých nabídek pojištění. Tato ochrana je velmi důležitá, s ohledem na vývoj posledních několika let. Mimořádné přírodní události (např. povodně, vichřice) byly zaznamenány i v České republice a měly i významné dopady na naši společnost.

Data na porovnání odhadu a skutečnosti na rok 2018 byla čerpána z interních databází sledovaného subjektu.

5.1 Analýza výsledků předepsaná bez pojištění za škodu u nemovitostí

Pojistné je uvedeno v pojistné smlouvě, tím je stanovená částka, kterou si pojistník platí za poskytnutí pojistné ochrany. Hradí se za dohodnuté období (měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně) nebo formou jednorázové platby za celé pojistné období najednou.

Výsledná suma je závislá na potřebě zajištění ochrany a zabezpečení majetku. Nelze ovlivnit zvýšení či snížení míry pojistek, ani opominout, že pojistné je hlavním ukazatelem efektivnosti pojišťovny. Množství sjednaných smluv je závislé na různých faktorech, mezi kterými lze zmínit počty uzavřených smluv, rizika vztahující se k určité smlouvě nebo výše pojistné částky sjednané v pojistné smlouvě. Důležitým faktorem je i možnost rizika přírodní katastrofy, která v České republice není častým jevem, ale určitě nemůže být tento aspekt rizika ignorován.

Zkoumaný ukazatel předepsaného pojistného neobsahuje pojištění odpovědnosti za škodu⁶³ v oblasti neživotního pojištění, a to u pojištění rodinných domů a bytů (budova)

---

⁶³ Pojištění odpovědnosti za škodu chrání přímo před újmou, která může být způsobena třetí osobě

v jedné skupině a pojištění domácností (vybavení) ve skupině druhé. V tabulce č. 2 jsou uvedeny hodnoty předepsaného pojistného bez pojištění odpovědnosti za škodu a jejich strukturu podle uvedených skupin pojištění v letech 2009 – 2017 u České pojišťovny, a.s.

Tabulka 2 Předepsané pojistné u nemovitostí bez odpovědnosti za škodu (mil. Kč)

Rok	Domy a byty		Domácnosti		Celkem	k _t
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	
2009	14 483	66	7 462	34	21 945	-
2010	13 965	70	5 985	30	19 950	0,91
2011	13 645	72	5 307	28	18 952	0,95
2012	12 586	70	5 395	30	17 981	0,95
2013	14 040	72	5 461	28	19 501	1,08
2014	14 195	70	6 084	30	20 279	1,04
2015	11 942	66	6 152	34	18 094	0,89
2016	12 562	68	5 911	32	18 473	1,02
2017	12 266	69	5 604	31	17 870	0,97
Celkem	119 684	623	53 361	277	173 045	
Průměr	13 298,22	69,22	5 929	30,78	19 227,22	0,9763

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Z tabulky č 2 je patrné, že hodnoty za sledované období jsou střídavé, nejprve mají klesající tendenci. V polovině sledovaného období dochází k nárůstu hodnot, přičemž v roce 2015 hodnoty vykazují opět pokles. Hodnoty koeficientu růstu, se dostávají až do roku 2012 pod hodnotu 1. Toto je způsobeno důsledkem hospodářské krize, na základě čehož Česká pojišťovna již rokem 2009 začala upravovat svoji činnosti v oblasti pojištění, z důvodu finančních rizik svoji činnosti v oblasti pojištění. Pokles roku 2010 byl horší z důvodu nárůstu škod kalamitních pojistných událostí. Na druhou stranu nutno zmínit, že zvládnutí těchto kalamit bylo považováno za jeden z významných úspěchů vyřešení pojistných událostí uvedeného roku. V roce 2015 je patrný 15 % pokles předepsaného pojistného. Nemůžeme předjímat, zda tato skutečnost byla zapříčiněna tím, že se stala Česká pojišťovna a její dceřiné společnosti vlastnictvím skupiny Generali. Průměrný podíl předepsaného pojistného u skupiny rodinných domů a bytů je 69,22 % a u skupiny domácností 30,78 % v jejich celkovém předepsaném pojistném. Celkový objem

předepsaného pojistného činí 173 045 mil. Kč. Analýza zjištěných výsledků předepsaného pojistného u RD a bytů.

5.1.1 Analýza zjištěných výsledků předepsaného pojistného u RD a bytů

Tabulka č. 3 popisuje předepsané pojištění rodinných domů a bytů. Česká pojišťovna ve sledovaném období nejvíce zvýšila objem předepsaného pojistného v roce 2013. Další přírůstek byl zaznamenán v roce 2014. V následujících letech dochází opět k poklesu předepsaného pojistného.

Tabulka 3 Předepsané pojistné u rodinných domů a bytů (mil. Kč)

Rok	Předepsané pojistné	d_{yt}	k_t	b_t
2009	14 483	x	x	1
2010	13 965	-518	0,96	0,96
2011	13 645	-320	0,98	0,94
2012	12 586	-1 059	0,92	0,87
2013	14 040	1 454	1,12	0,97
2014	14 195	155	1,01	0,98
2015	11 942	-2 253	0,84	0,82
2016	12 562	620	1,05	0,87
2017	12 266	-296	0,98	0,85
Průměr	13 298,22	-277,125	0,9825	-

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Zvýšení hodnot koeficientu růstu předepsaného pojistného na 112 % roku 2013 můžeme například zohlednit prevencí klientů, kdy toto mohlo být ovlivněno živnou pohromou roku 2012, kdy si Česká pojišťovna bravurně poradila nejen se silnými povodněmi, ale hlavně s náporům škod z prázdninového řádění přírodních živlů, a vypořádala se s více jak dvaceti tisíci nahlášenými škodami.

V tabulce č. 3 je zaznamenáno celkově nejvíce předepsaného pojistného v roce 2009 a to 14 483 mil. Kč. Další přívětivý růst koeficientu byl roku 2014 a to o více jak 100 %, z důvodu inovací pojistných produktů u nabídek pojištění bytových domů s možností

různých asistenčních služeb k tomu určených. Nutno zmínit, že neméně důležitá zvýšená hodnota 14 040 mil. Kč předepsaného pojistného roku 2013, mohla mít vliv na úspěch v soutěži Hospodářských novin Nejlepší pojišťovna 2013, kterým se stala Česká pojišťovna pod označením Klientsky nejpřívětivější neživotní pojišťovnou roku. Meziroční úbytek byl u sledované skupiny největší v roce 2015 a to o 84 %. Pokles lze vysvětlit ukončením pojistných smluv u stávajících klientů nebo výpověďmi pojištění. Následující rok již bylo na předepsaném pojistném vybráno 12 562 mil. Kč, kdy stoupl koeficient růstu na 105 %.

Na základě dat o předepsaném pojistném v tabulce č. 3, byla pro tuto řadu zvolena lineární rovnice trendové funkce, s indexem determinace 0,8203 v následujícím tvaru:

$$T = 13544 - 137,84$$

Uvedená lineární funkce vystihuje vývoj předepsaného pojistného z 82 %. Hladina významnosti $\alpha = 0,05$ nebyla překročena. Pomocí statistických metod byly zjištěny hodnoty bodového a intervalového odhadu pro roky 2018 v rozmezí od 10 946,08 mil. Kč do 12 533,76 mil. Kč a rok 2019 se pohybuje v intervalu od 10 696,48 mil. Kč do 13 284,1 mil. Kč. Tyto hodnoty jsou zapsány do tabulky č. 6.

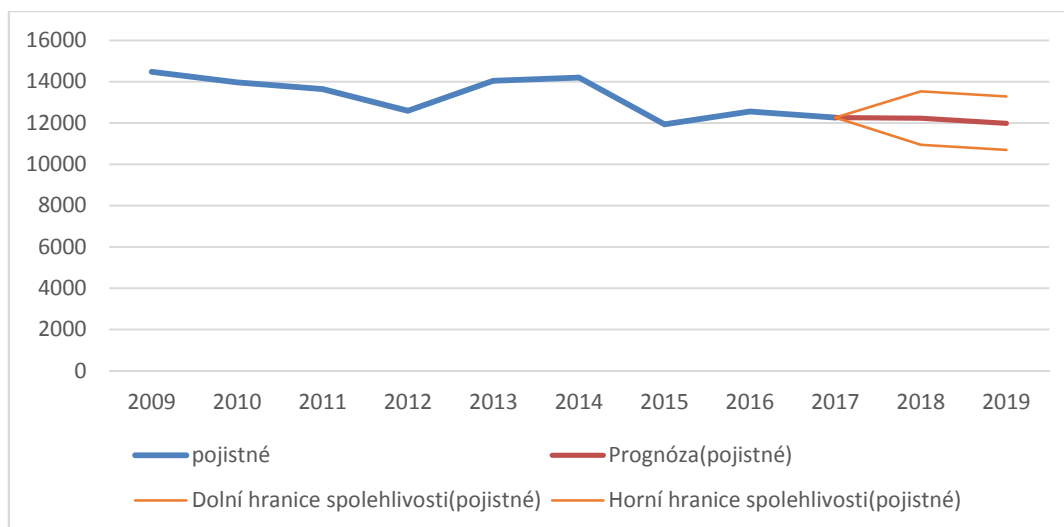
Tabulka 4 Bodový a intervalový odhad u pojištění RD a bytů (mil. Kč.)

Rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	12 239,92	(10 946,08; 13 533,76)
2019	11 990,32	(10 696,48; 13 284,1)

Zdroj: vlastní zpracování

U zkoumaného ukazatele bylo zjištěno, že prognóza pro předepsané pojistné u rodinných domů a bytů se mírně snižuje, respektive uvádí bodový odhad na rok 2018 v částce 12 239,92 mil. Kč a pro rok 2019 vidíme další snížení na částku 11 990,32 mil. Kč. Pro přesnější analýzu vývoje byl proveden intervalový odhad budoucího vývoje sledovaného ukazatele. Pro názorné porozumění jsou data zaznamenána v následně uvedeném grafu č. 1.

Graf 1 Předepsané pojistné u rodinných domů a bytů (mil. Kč)

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

5.1.2 Analýza zjištěných výsledků předepsaného pojistného u domácností

Tabulka číslo 5 popisuje hodnoty předepsaného pojištění u domácností v období let 2009 – 2017.

Tabulka 5 Předepsané pojistné u pojištění domácností (mil. Kč)

Rok	Předepsané pojistné	d _{yt}	k _t	b _t
2009	7 462	x	x	x
2010	5 985	-1 477	0,8	0,8
2011	5 307	-678	0,89	0,71
2012	5 395	88	1,02	0,72
2013	5 461	66	1,01	0,73
2014	6 084	623	1,11	0,82
2015	6 152	68	1,01	0,82
2016	5 911	-241	0,96	0,79
2017	5 604	-307	0,95	0,75
Průměr	5 929	-232,25	0,96875	-

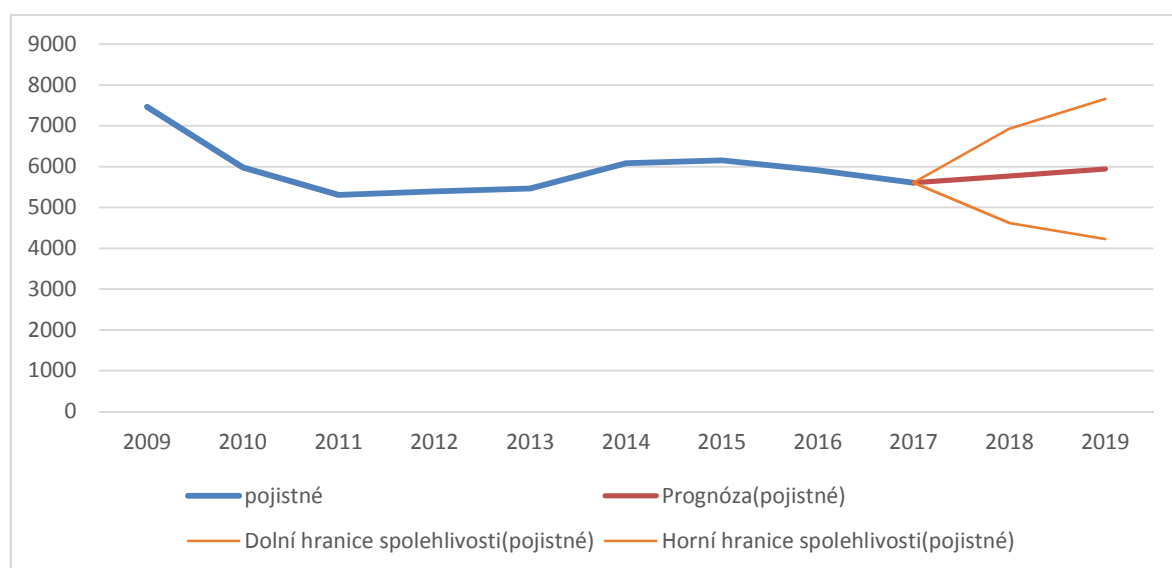
Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 5 udává, že počátkem sledovaného období tj. rok 2009 je uvedena nejvyšší hodnota u předepsaného pojistného domácností a to 7 460 mil. Kč. Rok 2010 již

uvádí snižující se koeficient růstu předepsaného pojistného u domácností o 80 % oproti roku minulému, respektive o 1 477 mil. Kč. Důvodem může být pokles výše sjednaného pojištění v pojistné smlouvě.

V grafu č. 2 jsou zaznamenány hodnoty předepsaného pojistného u domácností, který znázorňuje skutečný stav a vývoj od roku 2009 do roku 2017, přičemž je uveden i budoucí trend pomocí trendové funkce. Pro uvedenou časovou řadu byla zvolena lineární trendová funkce, která má v následujících letech mírně stoupající tendenci.

Graf 2 Předepsané pojistné u pojištění domácností (mil. Kč)

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Lineární rovnice trendové funkce pro model předepsaného pojistného u pojištění domácností má s indexem determinace 0,7478 následující tvar:

$$T = 4083 + 169t$$

Na základě zadaných dat z tabulky č. 5, byla pomocí statistických metod zjištěna hodnota bodového a intervalového odhadu pro následující roky 2018 a 2019. Ze zaznamenaných údajů v tabulce č. 6 vyplývá, že prognóza u domácností očekává nepatrný růst pro předepsané pojistné. Při výpočtu intervalového odhadu pro rok 2018 bylo zjištěno, že předepsané pojistné u domácností by mělo být v rozmezí od 4 616,3 mil. Kč do 6 929,7 mil. Kč. Pro rok 2019 jsou hodnoty v rozmezí od 4 225,01 mil. Kč do 7 658,99 mil. Kč. Bodový odhad se na rok 2018 pohybuje v částce 5 773 mil. Kč a pro rok 2019

tento bodový odhad je mírně navýšen, a to na hodnotu 5 942 mil. Kč. Názorné je tento výsledek zaznamenán do grafu č. 2. Interval je široký, jeho důvodem jsou velké výkyvy ve vybraných korunách z pojistných smluv z počátku sledovaného období.

Tabulka 6 Bodový a intervalový odhad u domácností (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	5 773	(4 616,3; 6 929,7)
2019	5 942	(4 225,01; 7 658,99)

Zdroj: vlastní zpracování

5.1.3 Vývoj předepsaného pojistného

5.1.3.1 Analýza předepsaného pojistného u pojištění domů, bytů a domácností na celkovém předepsaném pojistném

Pro charakteristiku pojistného trhu je předepsané pojistné z hlediska vypovídající hodnoty jedním z nejvýznamnějších ukazatelů. Tato analýza neživotného pojištění, přesněji předepsaného pojistného u pojištění domů, bytů a domácností na celkovém předepsaném pojistném u České pojišťovny a.s. se pohybuje v letech 2009 až 2017. Dle podkladů se Česká pojišťovna podílí v uvedených letech celkovou sumou 178 967,9 mil. Kč. Data jsou uvedena v tabulce č. 7. V tabulce je analyzován vývoj předepsaného pojistného u pojištění domů, bytů a domácností na celkovém předepsaném pojistném u České pojišťovny (mil. Kč) s pojištěním odpovědnosti v rozsahu let 2009 - 2017, přesněji v jednotlivých letech, s použitím elementární charakteristiky časových řad.

Z tabulky č. 9 je poznat prvotní snižování a následné navyšování objemu celkového předepsaného pojistného u nemovitostí. Nejvyšší hodnoty jsou dosahovány v roce 2009, a můžeme polemizovat, že tato skutečnost souvisí s malým množstvím jiných pojišťovacích subjektů na českém trhu. Tato skutečnost v sobě odráží i fakt, že se Česká pojišťovna umísťovala na předních příčkách pojišťovacího trhu. Pravděpodobně následkem přírodní katastrofy v roce 2009 se v následujících letech v České republice navýšily počty pojišťovacích institucí, čímž klesly hodnoty předepsaného pojistného u nemovitostí u zkoumaného subjektu.

Tabulka 7 Předepsané pojistné s pojištěním odpovědnosti

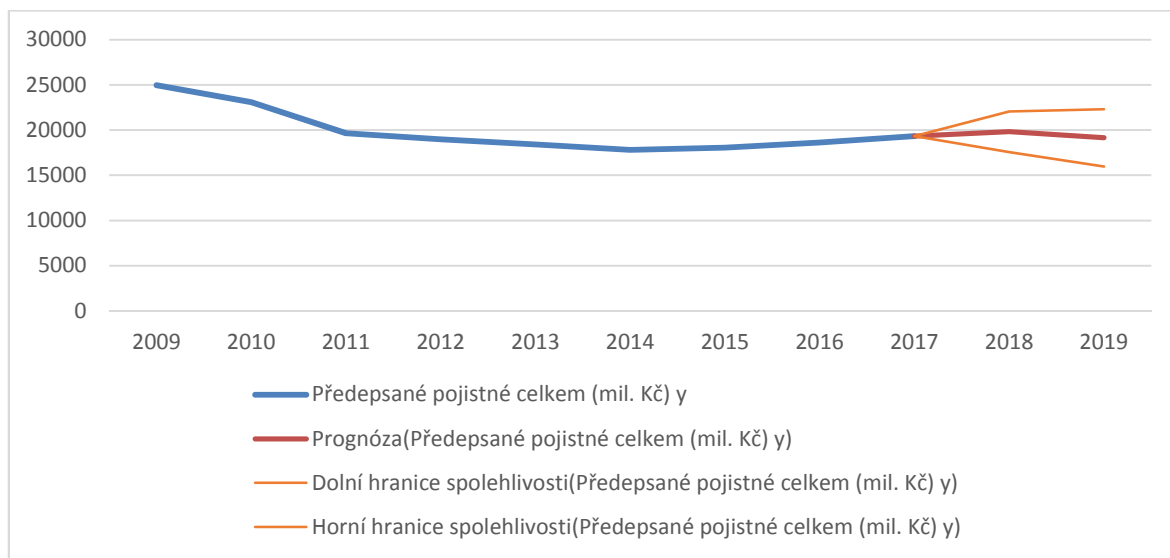
Rok	Předepsané pojistné celkem (mil. Kč)	První absolutní diference (mil. Kč.)	Relativní diference (%)	Koeficient růstu	Bazický index
2009	24 970,6	x	x	x	1
2010	23 100,9	-1 869,7	-7,4876	0,9251	0,9251
2011	19 670,8	-3 430,1	-14,8807	0,8515	0,7877
2012	18 974,3	-696,5	-3,6164	0,9646	0,7599
2013	18 430,8	-543,5	-2,8835	0,9713	0,7381
2014	17 799,5	-631,3	-3,4409	0,9657	0,7128
2015	18 063,4	263,9	1,4826	1,0148	0,7234
2016	18 637,8	574,4	3,1799	1,0318	0,7464
2017	19 319,8	682	3,6592	1,0366	0,7737
Průměr	19 885,32	-706,35		0,9718	
Celkem	17 8967,9				

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Z hodnot v tabulce č. 7 můžeme dovést, že vývoj relativní diference se počátkem sledovaného období pohybuje v záporných hodnotách, nejvíce v roce 2011, kdy byly vysoké až 150 % záporné hodnoty. Rok 2015 již vyrovnal snižující se tendenci růstu z předcházejících let. Hodnoty se již pohybují v kladných % číslech, kdy se tempo růstu vyšplhalo nad hranici 101 % a předepsané pojistné se zvýšilo o necelých 264 milionů korun.

V grafu č. 3 je znázorněna linie trendu vývoje předepsaného pojistného u pojištění nemovitostí, přesněji u domů, bytů a domácností na celkovém předepsaném pojistném u České pojišťovny (mil. Kč) s pojištěním odpovědnosti, jež je prodloužena o odhad následující dva roky. Linie trendu naznačuje, že předepsané pojistné s pojištěním odpovědnosti by mělo v budoucnu minimálně až nevýznamně klesat.

Graf 3 Předepsané pojistné s pojištěním odpovědnosti (mil. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy ČP 2009 - 2017, vlastní zpracování

Pro tuto řadu dat, byla zvolena kvadratická funkce, s indexem determinace 0,98722.

Funkce má následující tvar:

$$T = 27946 - 3234,3t + 256,12t^2$$

Výše uvedená funkce vystihuje vývoj předepsaného pojistného z 98,72 %. Hladina významnosti $\alpha = 0,05$ nebyla překročena.

Tabulka 8 Bodový a intervalový odhad předepsaného pojist. s odpovědností (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	19 816,495	(13 538,975; 26 093,975)
2019	19 158,15	(16 248,75; 22 067,55)

Zdroj: vlastní zpracování

Následně byla vypočtena hodnota bodového odhadu pro roky 2018 a 2019. Pro přesnější vyjádření je v tabulce č. 8 uveden intervalový odhad ve tvaru $\langle 13\ 538,9; 26\ 093,9 \rangle$ mil. Kč pro rok 2018 a pro následující rok 2019 se tento interval pohybuje v hodnotách $\langle 16\ 248,7; 22\ 067,5 \rangle$ mil. Kč u předpokladu vývoje předepsaného pojistného u pojištění domů, bytů a domácností na celkovém předepsaném pojistném u České pojišťovny (mil. Kč) s pojištěním odpovědnosti.

5.1.3.2 Analýza vývoje předepsaného pojistného u pojištění u rodinných domů, bytů a domácností bez pojištění odpovědnosti

Tabulka č. 9 již neobsahuje data vztahující se k pojištění odpovědnosti. Rozdíl mezi tabulkami č. 7 a č. 9. je patrný ze souhrnných a průměrných hodnot. Ty se pohybují v rozdílu souhrnu více než 5 922 mil. korun. V průměrném výpočtu předepsaného pojistného to vykazuje rozdíl ve výši 658 mil. korun. Další hodnocená data jsou uváděna bez pojištění odpovědnosti za škodu. Ta sice chrání přímo před újmou, která může být způsobena třetí osobě, ale ne každý pojistník si toto připojištění dohodne při prvotním sjednání smlouvy. Toto pojištění lze prvotně připojistit, ale zatím není dle zákona povinné.

Tabulka 9 Vývoj předepsaného pojistného u nemovitostí bez odpovědnosti (mil. Kč)

Rok	Předepsané pojistné rodinných domů, bytů a domácností (mil. Kč)	První absolutní difference (mil. Kč.)	Relativní difference (%)	Koeficient růstu	Bazický index
2009	21 945	x	x	x	1
2010	19 950	1 995	9,0909	0,9091	0,9091
2011	18 952	-998	-5,0025	0,9499	0,8636
2012	17 981	-971	-5,1235	0,9488	0,8194
2013	19 501	1 520	8,4534	1,0845	0,8886
2014	20 279	778	3,9895	1,0399	0,9241
2015	18 094	-2 185	-10,2683	0,8922	0,8245
2016	18 473	379	2,0946	1,0209	0,8418
2017	17 870	-603	-3,2642	0,9673	0,8143
Průměr	19 227,22	-10,625		0,9765	
Celkem	173 045				

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 9 analyzuje vývoj předepsaného pojistného u pojištění domů, bytů a domácností bez pojištění odpovědnosti (mil. Kč). Elementární charakteristika časových řad je použita k porovnávání výsledků jednotlivých let. Na základě zhodnocení

předcházejících dat je patrné, že nejvyšší předepsané pojistné v této sledované skupině se pohybuje hned v začátku období. V roce 2010 již pozorujeme 90 % pokles koeficientu růstu. V tabulce je dále zajímavý údaj v letech 2013 a 2014, kdy koeficient růstu se pohyboval ve vyšší procentních hodnotách, a to 108 % a 104 %, s průměrnou hodnotou koeficientu při předepsané pojistném u nemovitostí o hodnotě 0,9765 za sledované období. Navýšené hodnoty v roce 2014 mohly být i ovlivněny operativní činností České pojišťovny na pobočkách v Polsku, kde se začaly poskytovat produkty neživotního pojištění. To mohlo ovlivnit hodnoty z předešlých let, kdy bylo předepsané pojištění nižší, kdy měli naopak v České republice větší vliv na pojišťování společnosti se zahraničním kapitálem.

K další analýze pro tuto řadu dat byla zvolena trendové funkce lineární, která má v následujících letech mírně klesající tendenci. Lineární rovnice trendové funkce pro model předepsaného pojistného u pojištění nemovitostí má index determinace 0,9983 a následující tvar:

$$T = 20\,715 + 315,22t$$

Pro vývoj předepsaného pojistného v pojištění u nemovitostí byla vytvořena predikce pro dvě následující období. Intervalový odhad, který zkvalitňuje predikci budoucího vývoje, se nachází pro rok 2018 v rozmezí <15 311,25;19 842,33> mil. Kč a pro rok 2019 se interval pohybuje rozmezí <14 406,25;20 072,45> mil. Kč. Uvedená funkce vystihuje vývoj počtu předepsaného pojistného z 99,83 %.

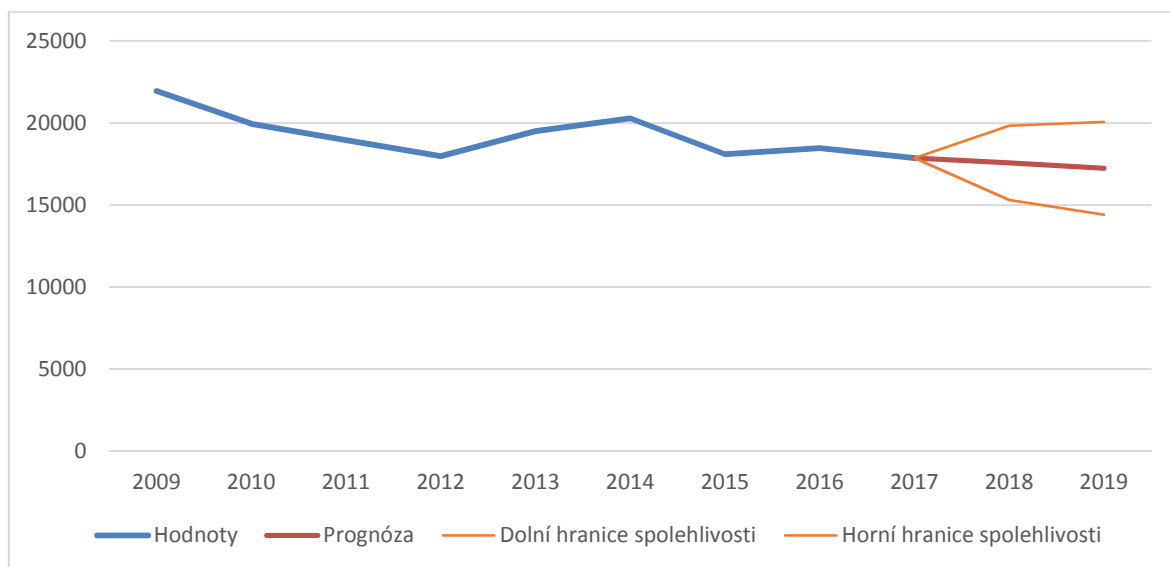
Tabulka 10 Bodový a intervalový odhad předepsaného u nemovitostí (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	17 576,94	(15 311,55; 19 842,33)
2019	17 239,35	(14 406,25; 20 072,45)

Zdroj: vlastní zpracování

Zjištěné hodnoty bodového a intervalového odhadu pro roky 2018 a 2019, jsou v tabulce č. 10 a grafu č. 4.

Graf 4 Vývoj předepsaného pojistného u nemovitostí (mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Ověřování přesnosti prognózy

Na základě výpočtu zvoleného modelu je zobrazen celkový vývoj předepsaného pojistného, který má od roku 2014 klesající tendenci. Pro porovnání bylo provedeno zhodnocení prognózy a reálných dat pro rok 2018, která byla dodána Českou pojišťovnou⁶⁴. Následně byla určena relativní míra predikce.

Prognóza na rok 2018:

Prognóza: $y' = 17\,576,94$ mil. Kč

Skutečnost: $y = 18\,735$ mil. Kč

Relativní míra predikce: $rp = 6,18 \%$

Jejím výpočtem bylo ověřeno, že zvolená lineární rovnice je dobrým modelem pro krátkodobou předpověď. Hodnota vypočtené míry ve výši 6,18 % znamená, že vypočtená

⁶⁴ Tyto hodnoty nejsou veřejnosti přístupné, byly čerpány z interních databází sledovaného subjektu.

funkce je pro tento ukazatel vhodná. Dle provedených analýz je očekáván mírný pokles celkového předepsaného pojistného pro nemovitosti.

5.1.3.3 Analýza placeného pojistného plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění u rodinných domů, bytů a domácností

Následující kapitola je věnována placenému pojistnému plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění u rodinných domů, bytů a domácností. Nabízené pojistné plnění je určeno pojištěným osobám, přesněji jejich pojištěným nemovitostem, jako pomoc při oprávněném uplatňování nároku v případě pojistné události. Jde o částku, kterou vyplácí pojišťovna, u které je evidována a uhrazena smluvní pojistka.

Tabulka 11 Placené pojistné u nemovitostí bez pojištění odpovědnosti (mil. Kč)

Rok	Placené pojistné celkem (mil. Kč)	První absolutní diference (mil. Kč.)	Relativní diference (%)	Koeficient růstu	Bazický index
2009	13 542	x	x	x	1
2010	12 790	-752	-5,5531	0,9445	0,9445
2011	8 823	-3 967	-31,0164	0,6898	0,6515
2012	9 422	599	6,7891	1,0679	0,6958
2013	10 756	1 334	14,1583	1,1416	0,7943
2014	9 222	-1 534	-14,1302	0,8573	0,6809
2015	7 743	-1 479	-16,1909	0,8396	0,5718
2016	8 196	453	5,8504	1,0585	0,6052
2017	8 945	749	9,1386	1,0914	0,6605
Průměr	9 937,66	-574,625		0,9613	
Celkem	89 439				

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 11 uvádí, že nejvyšší vyplacené pojistné v částce 13 542 mil. Kč z roku 2009, což bylo ovlivněno živelnou pohromou na území České republiky a dominantním postavením České pojišťovny na pojišťovacím trhu. Hodnota 12 790 mil. Kč. Rok 2010 může být také ovlivněn výplatou pojistného

z předešlých let. Další zvýšená hodnota 10 756 mil. Kč je uvedena v roce 2013, kdy Českou republiku postihla živelná pohroma na severozápadě a severovýchodě Čech. Nejvyšší pokles koeficientu růstu v placeném pojistném byl přibližně 28,5 %, mezi lety 2013 a 2014. V roce 2015 nedošlo v České republice k žádným větším živelným katastrofám, což se ukázalo meziročním poklesem v objemu vyplaceného pojistného rodinných domů, bytů a domácností, a to v částce o 1 479 mil. korun oproti předešlému roku.

V rozmezí sledovaného období let 2009 - 2017 bylo vyplacené pojistné v hodnotě 89 439 mil. korun, což oproti vybranému předepsanému pojistnému v celkové výši 173 045 mil. Kč je bez mála o polovinu méně. Průměr placeného pojistného plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění nemovitostí je uveden bez mála v částce 9 934 mil. Kč. Nejvyšším koeficientem růstu je hodnota 1,1416 roku 2013 s průměrnou hodnotou při placeném pojistném u nemovitostí v částce 0,9613 za sledované období.

Pro tuto řadu dat byla zvolena lineární rovnice trendové funkce pro model placeného pojistného u pojištění nemovitostí, s indexem determinace 0,6068 v následujícím tvaru:

$$T = 20\,715 + 315,22t$$

Intervalovým odhadem bylo zjištěno, že v roce 2018 by mělo být vyplacené pojistné u nemovitostí v rozmezí od 4 436,5 mil. Kč do 10 110,38 mil. Kč. V roce 2019 by se běžné vyplacené pojistné mělo pohybovat ve výrazně nižších hodnotách a to mezi 3 768,32 mil. Kč až 9 618,66 mil. Kč.

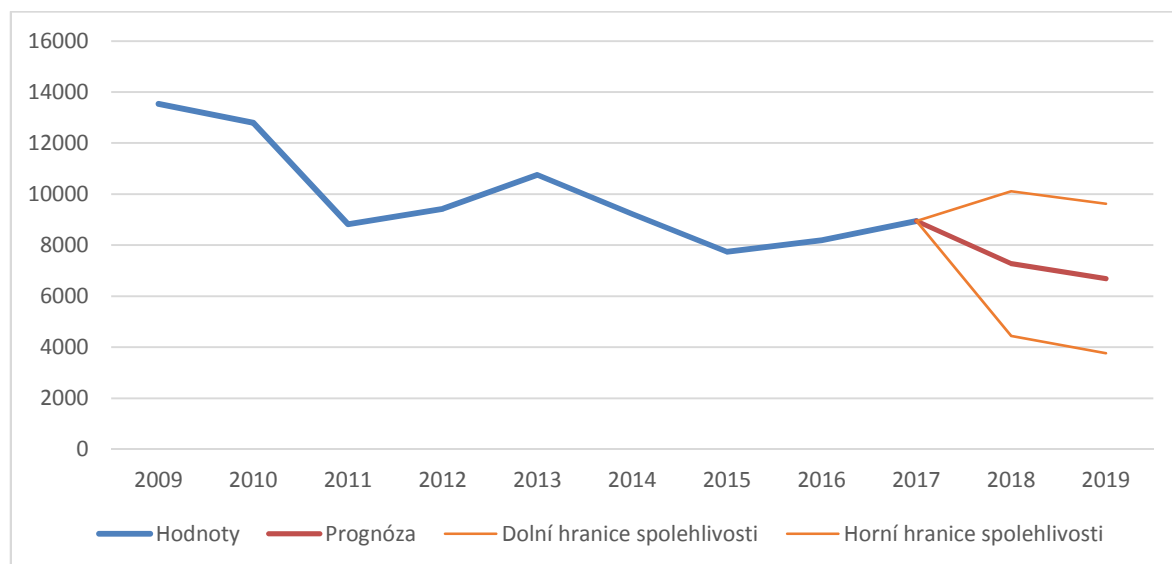
Tabulka 12 Bodový a intervalový odhad pro běžné pojistné u nemovitostí (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	7 273,21	(4 436,5; 10 110,38)
2019	6 693,49	(3 768,32; 9 618,66)

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedených údajů v tabulce č. 12 vyplývá, že predikce pro placené pojistné bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění nemovitostí se výrazně snižuje. Pro názornou představu jsou data zaznamenána v grafu č. 5, kde je tato predikce významná.

Graf 5 Analýza placeného pojistného plnění u nemovitostí (mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Ověřování přesnosti prognózy

Pro porovnání byla u zvoleného odhadu placeného pojistného plnění ohodnocena přesnost zhodnocení očekávaných a reálných hodnot dodána Českou pojišťovnou⁶⁵ pro rok 2018, kdy následně byla určena relativní míra predikce.

Prognóza na rok 2018:

Prognóza: $y' = 7\,273,21$ mil. Kč

Skutečnost: $y = 7\,842$ mil. Kč

Relativní míra predikce: $rp = 7,25 \%$

Jejím výpočtem bylo ověřeno, že zvolená lineární rovnice je dobrým modelem pro krátkodobou předpověď. Hodnota vypočtené relativní míry predikce ve výši 7,25 %

⁶⁵ Tyto hodnoty nejsou veřejnosti přístupné, byly čerpány z interních databází sledovaného subjektu.

znamená, že vypočtená funkce je pro tento ukazatel vhodná. Z uvedených dat vyplývá, že se vyplacené pojistné plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění nemovitostí výrazně redukuje.

5.2 Analýza výsledků pojistného plnění bez odpovědnosti za škodu

Pojistné plnění můžeme brát jako následné vypořádání předepsaného pojistného. Smysl pojistného plnění je, že jde o finanční částku vyplacenou pojišťovnou coby odškodnění za vzniklou škodu v souladu s pojistnou smlouvou a následně jejími pojistnými podmínkami v příslušném období. Závažnější škody, které jsou ovlivněny přírodními katastrofami, výrazně ovlivňují ukazatel pojistného plnění. Tabulka č. 13 uvádí hodnoty týkajících se právě pojistného plnění, a to přesněji pojistné plnění v první skupině u rodinných domů a bytů a ve skupině druhé u domácností.

Tabulka 13 Pojistné plnění u nemovitostí v ČR v letech 2009 – 2017 (mil. Kč)

Rok	Domy a byty		Domácnosti		Celkem mil. Kč	kt
	mil. Kč	%	mil. Kč	%		
2009	10 156	75	3 386	25	13 542	-
2010	11 383	89	1 407	11	12 790	0,94
2011	6 441	73	2 382	27	8 823	0,69
2012	7 443	79	1 979	21	9 422	1,07
2013	8 175	76	2 581	24	10 756	1,14
2014	6 732	73	2 490	27	9 222	0,86
2015	5 420	70	2 323	30	7 743	0,84
2016	6 393	78	1 803	22	8 196	1,06
2017	6 708	75	2 237	25	8 945	1,09
Průměr	7 650,11	76,44	2 287,55	23,55	9 937,66	0,9613

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

V tabulce č. 13 je zaznamenáno průměrné pojistné v hodnotě 7 650,11 mil. Kč v první skupině u rodinných domů a bytů. Ve skupině druhé u domácností tento průměrný počet činí hodnotu 2 287,56 mil. Kč, z čehož vyplývá, že RD a byty využívají pojistné plnění z více než 76 % z uvedeného pojistného plnění. Největší pokles koeficientu růstu je 28 % v roce 2014. Největší objem vyplaceného pojistného byl v roce 2009. Nejnižší

vyplacená hodnota pojistného plnění byla identifikována v roce 2015, a to v částce 7 743 mil. Kč.

Vzájemný průměrný poměr mezi sledovanými skupinami v tabulce č. 13 pojistné plnění je 76,44 % proti 23,56 %. Tento vztah je přívětivý vzhledem k výsledkům u průměrných hodnot předepsaného pojistného 69,22 % proti 30,78 % v tabulce č. 2.

Tabulka 14 Podíl pojistného plnění u nemovitostí na celkovém pojistném (mil. Kč)

Rok	Domy a byty		Domácnosti		Celkem náklady na pojistná plnění	Celkem
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
2009	10 156	54,27	3 386	18,09	18 714	72,36
2010	11 383	57,65	1 407	7,13	19 745	64,78
2011	6 441	41,08	2 382	15,19	15 679	56,27
2012	7 443	46,76	1 979	12,43	15 916	59,19
2013	8 175	55,49	2 581	17,52	14 731	73,01
2014	6 732	48,92	2 490	18,09	13 762	67,01
2015	5 420	50,22	2 323	21,52	10 793	71,74
2016	6 393	58,71	1 803	16,56	10 889	75,27
2017	6 708	58,97	2 237	19,66	11 375	78,63
Průměr	7 650,11	52,45	2 287,55	16,24	14 622,66	68,69

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 14 uvádí podíl pojistného plnění jednotlivých druhů na celkovém pojistném plnění v oblasti neživotního pojištění. Nejnižší meziroční pokles byl v roce 2011 a následný velice podobný stav v roce 2012. Rok 2013 značil opětovné navýšení ve výplatě pojistného plnění, a to na základě přírodních událostí, které v průběhu měsíce června udeřily postupně na celém území České republiky, kdy bylo zasaženo celkem 970 obcí.

5.2.1 Analýza zjištěných výsledků pojistného plnění u RD a bytů

Pojistné plnění a jeho vývoj v pojištění rodinných domů a bytů v letech 2009 až 2017 je uvedeno v tabulce č. 15. Aby pojišťovna byla schopna dlouhodobě dostát svých závazků vůči pojistníkům, bylo by třeba, aby pojistné plnění mělo dlouhodobě pomalejší růst. Pokud by nastala opačná situace a pojistné plnění bylo rychlé, mohlo by se stát, že by se uvedený druh pojištění měl ukončit a nahradit novým nebo inovovaným produktem. Na základě porovnání koeficientů růstu v tabulkách č. 3 a č. 15 lze dospět k závěru, že se tento předpoklad daří pojišťovně realizovat. Sloupec koeficient růstu vykazuje v roce 2012 vysoký nárůst vyplaceného pojistného u rodinných domů a bytů, a to ve výši 59%. V uvedený rok zavedla Česká pojišťovna v pojištění domácností a staveb celou řadu novinek, s předpokladem pomoci zrychlení a zjednodušení procesu sjednávání smluv.

Tabulka 15 Vyplacené pojistné plnění u pojištění RD a bytů (mil. Kč)

Rok	Vyplacené pojistné	d_{yt}	k_t	b_t
2009	10 156	x	x	1
2010	11 383	1 227	1,12	1,121
2011	6 441	-4 942	0,57	0,634
2012	7 443	1 002	1,16	0,73
2013	8 175	732	1,1	0,8
2014	6 732	-1 443	0,82	0,66
2015	5 420	-1 312	0,8	0,53
2016	6 393	973	1,18	0,63
2017	6 708	315	1,05	0,66
Průměr	7 650,11	-431	0,975	-

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Největší částku vyplatila Česká pojišťovna v roce 2010, a to v částce 11 383 mil. Kč. Bylo to způsobeno povodněmi, které zasáhly zejména východní část naší republiky. Příčinu dalšího vyššího plnění měla na svědomí přírodní katastrofa, přesněji opět povodeň, a to roku 2013 s celkovým plněním 8 175 mil. Kč. Průměrné roční pojistné plnění u rodinných domů a bytů je 7 650,11 mil. Kč, a tato hodnota je skoro o polovinu nižší

než zmíněná hodnota průměrného předepsaného pojistného, která je vidět v tabulce č. 3. Pro model vyplaceného pojistného u rodinných domů a bytů byla zvolena lineární rovnice trendové funkce, s indexem determinace 0,5467 v následujícím tvaru:

$$T = 10276 - 525,25t$$

Intervalovým odhadem bylo zjištěno, že by v roce 2018 mělo být vyplacené pojistné u rodinných domů a bytů v rozmezí od 2 855,23 mil. Kč do 7 951,74 mil. Kč. V roce 2019 by se běžné vyplacené pojistné u rodinných domů a bytů mělo pohybovat také v nižších hodnotách a to mezi 2 326,28 mil. Kč 7 422,92 mil. Kč.

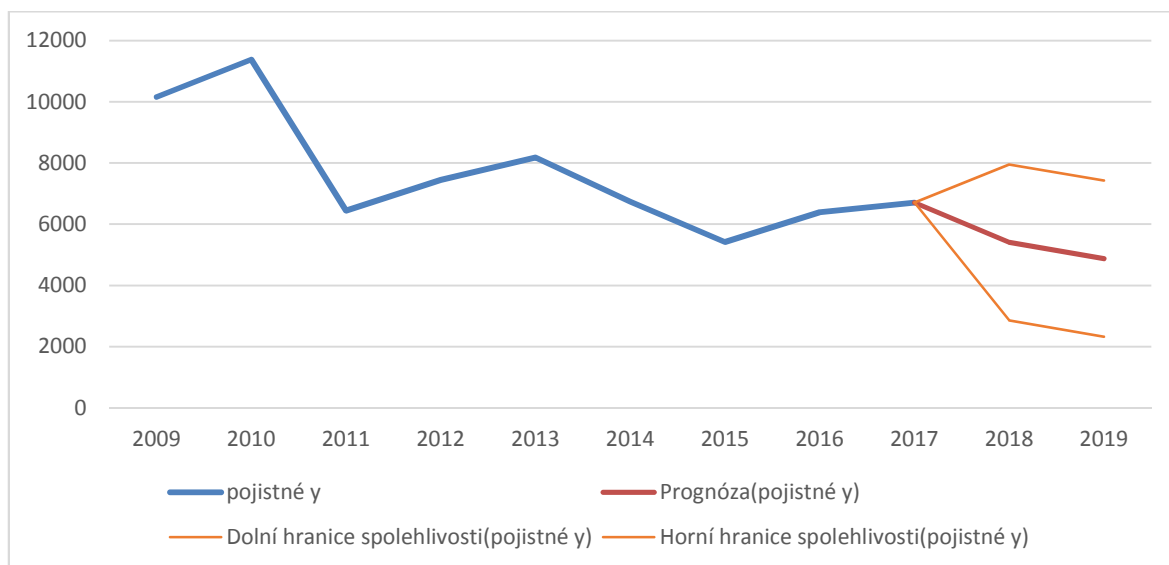
Tabulka 16 Bodový a intervalový odhad pro pojistné plnění u RD a bytů (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	5 403,48	(2 855,23; 7 951,74)
2019	4 874,65	(2 326,38; 7 422,92)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 16 vyjadřuje, že prognóza pro vyplacené pojistné se snižuje, respektive bodový odhad na rok 2018 je v hodnotě 5 403,48 mil. Kč. Následující rok 2019 je patrné další snížení na částku 4 874,65 mil. Kč. Pro názorné přiblížení tabulky jsou data zaznamenána v uvedeném grafu č. 6.

Graf 6 Prognóza vyplaceného pojistné plnění u pojištění RD a bytů (mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Ten vykazuje velmi široký intervalový odhad, způsobený vysokým počátečním plněním let 2009, 2010 a následným prudkým poklesem koeficientu růstu na 57 % pojistného plnění v roce 2011, kdy bylo vyplaceno o 4 942 mil. korun méně. Od roku 2012 dochází k ustálenému vývoji pojistného plnění u rodinných domů a bytů.

5.2.2 Analýza zjištěných výsledků pojistného plnění u domácností

Pojistné plnění a jeho vývoj v pojištění domácností v hodnoceném mezidobí let 2009 - 2017, uvádí v tabulce č. 19 následující hodnoty. Zde je možné konstatovat, že průměrné pojistné plnění za rok je 2 287,6 mil. Kč. Největší vyplacené pojistné u domácností bylo v roce 2013 a to 2 581 mil. Kč. Tato navýšená hodnota byla způsobena přírodní pohromou (povodněmi následované kalamitou v podobě vichřice a krupobití), a s tím souvisejícím vyplacením pojistných událostí v řádech tisíců. Nejvyšší koeficient růstu je v roce 2011, přičemž průměrná hodnota koeficientu růstu je 1,0187.

Tabulka 17 Vyplacené pojistné plnění u pojištění domácností (mil. Kč)

Rok	Vyplacené pojistné	d_{yt}	k_t	b_t
2009	3 386	x	x	1
2010	1 407	-1 979	0,42	0,415
2011	2 382	975	1,69	0,7
2012	1 979	-403	0,83	0,58
2013	2 581	602	1,3	0,76
2014	2 490	-91	0,96	0,73
2015	2 323	-167	0,93	0,69
2016	1 803	-520	0,78	0,53
2017	2 237	434	1,24	0,66
Průměr	2 287,55	-143,625	1,01875	-

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Při porovnání předepsaného a vyplaceného pojistného u domácností můžeme predikovat, že by se hodnoty měly pohybovat u vyplaceného pojistného v nižších hodnotách, aby nemohlo dojít k ohrožení podnikání pojišťovny. Z tabulek č. 5 a č. 17 lze vyčíst, že se tento předpoklad daří pojišťovně realizovat, jak popisují hodnoty koeficientů

růstu. Velký nárůst vyplaceného pojistného u domácností o 127 % byl v roce 2011, naproti tomu bylo nízké 86 % pojistné plnění roku 2012.

Na základě zapsaných údajů v tabulce č. 19, ze sloupce nazvaného vyplacené pojistné, byla vybrána pro další analýzu ukazatele trendové lineární funkce rovnice s indexem determinace 0,9098 v následujícím tvaru:

$$T = 3\,244,9 - 114,3t$$

Po výpočtu intervalového odhadu pro rok 2018 a rok 2019 bylo zjištěno, že vyplacené pojistné u domácností by se mělo nacházet pro rok 2018 v rozmezí hodnot od 689,81 mil. Kč do 3 430,95 mil. Kč. Interval pro rok 2019 by pak měl být v hodnotách od 475,45 mil. Kč do 3 541,37 mil. Kč. Uvedená funkce vystihuje vývoj počtu vyplaceného pojistného z 90,98 %. V následujících letech se očekává mírný pokles celkového vyplaceného pojistného pro domácnosti.

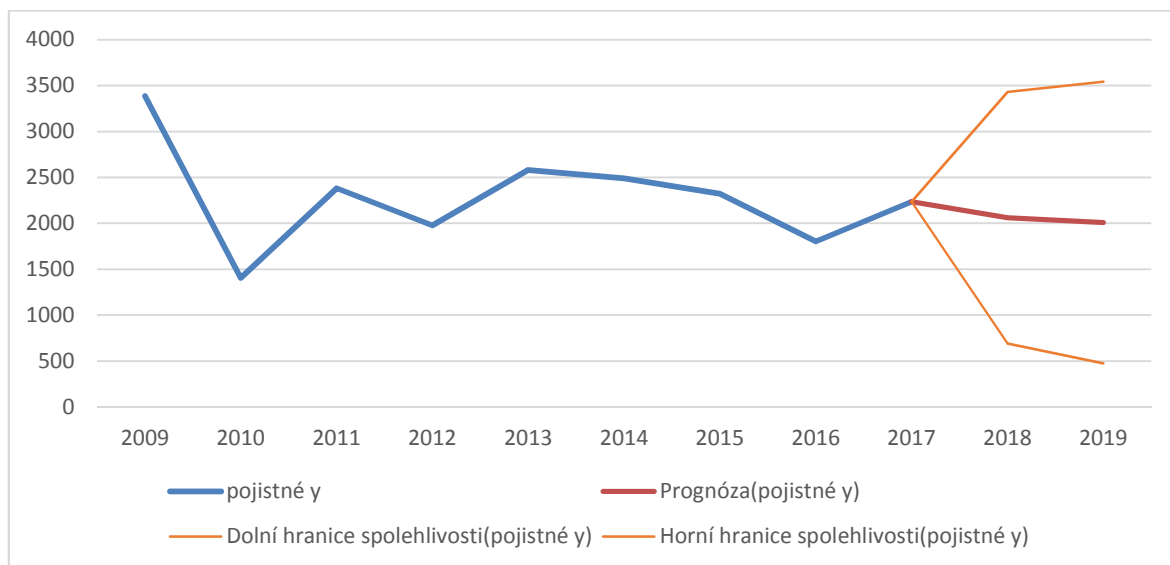
Tabulka 18 Bodový a intervalový odhad pro pojistné plnění u domácností (mil. Kč)

rok	Odhad	
	Bodový	Intervalový ($\alpha = 0,05$)
2018	2 060,37	(689,81; 3 430,95)
2019	2 008,40	(475,45; 3 541,37)

Zdroj: vlastní zpracování

Bodový odhad analýzy pojistného plnění domácnosti je pro rok 2018 o hodnotě 2 060,37 mil. Kč a pro rok 2019 částce 2 008,40 mil. Kč, což značí mírné snížení vyplacených částek pojistného plnění u domácností (graf č. 7). Velmi široký intervalový odhad způsobilo počáteční vysoké pojistné plnění roku 2009 s následným prudkým poklesem koeficientu růstu na 42 % v roce 2010, kdy bylo vyplaceno o 1 979 mil korun méně proti předcházejícímu roku. Od roku 2012 - 13 dochází ke stagnaci pojistného plnění u domácnosti a další vývoj není tak výrazný.

Graf 7 Vyplacené pojistné plnění u pojištění domácností (mil. Kč)

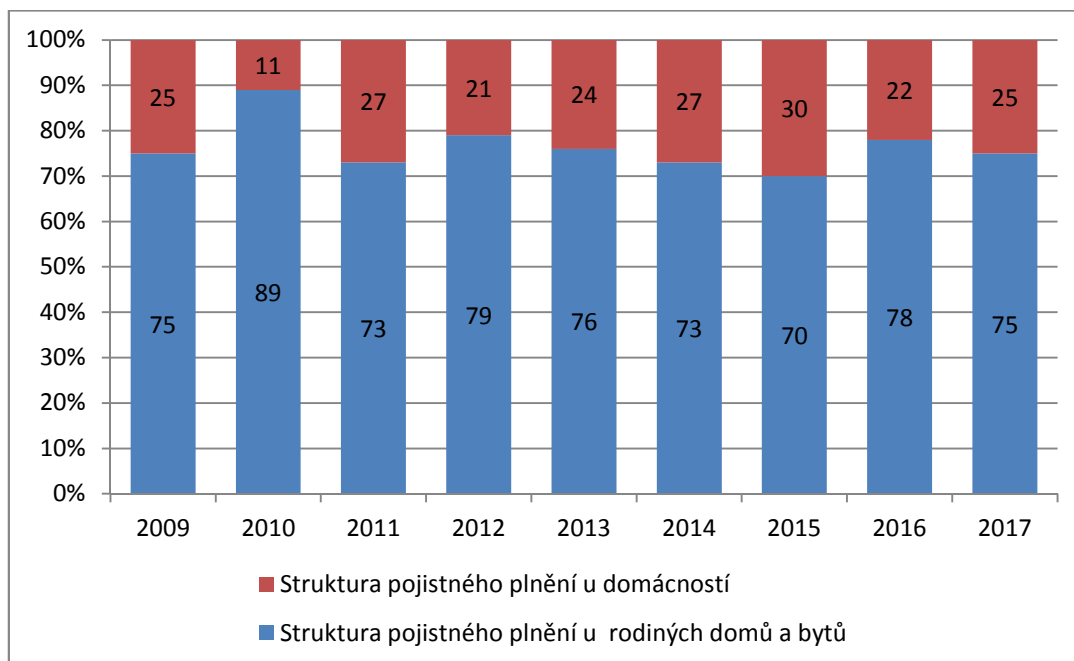
Zdroj: vlastní zpracování

Vzájemné porovnání vyplaceného pojistného mezi ukazatelem pojištění rodinných domů a bytů a ukazatelem pojištění domácností je uveden v grafu č. 8. Ten znázorňuje podíl vyplaceného pojistného u rodinných domů, které převládá nad pojistným plněním domácností, a to po celou vybranou časovou řadu. Toto může být ovlivněno ekonomickou situací a mentalitou v ČR, kdy se převážně mladé rodiny zatíží hypotékou na dům. Rozdíly ve výši pojistného plnění můžeme také najít v tom, do jaké výše pojišťovna hradí v nových cenách a kdy zohledňuje stupeň opotřebení. Pokud se zabýváme pojištěním rodinného domu a domácnosti, určitě bude klienty zajímat rozsah plnění v případě škody na věcech, které mají na pozemku uloženy (např. zahradní nábytek). Česká pojišťovna má tyto věci pojištěny do výše 10 000 Kč pouze na základní živelní rizika (např. vichřici) a na rizika, které se týkají pojištění v celé domácnosti.

Z důvodu ochrany svého majetku si poté sjednají odpovídající pojistku pro případné krytí škod. Výše vyplaceného pojistného plnění je ukazatelem počtu finančních prostředků vynaložených pojistitelem na úhradu vzniklých škod. Pojištění je sjednáváno právě kvůli vyplacení pojistného plnění v případě škody.

Pojistné plnění u produktů rodinných domů, bytů a u domácností se od roku 2011 výrazně neměnilo, vzájemný poměr až na malé odchylky v řádu 10 % zůstal konstantní.

Graf 8 Struktura pojistného plnění u domů, bytů a domácností (%)

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Škodovost

Rozboru byl podroben kvalitativní ukazatel analýzy intenzity škodovosti, který uplatňuje poměr v procentech mezi výší poskytnutého pojistného plnění a výší předepsaného či přijatého pojistného. Hodnota ukazatele je představována v procentech a udává kolik procent předepsaného pojistného, musí pojišťovací instituce vyplatit ve formě plnění v určitém čase, tzn. kolik procent z přijatého pojistného, přísluší na samotné pojistné plnění.

Ukazatel škodovosti je důležitý pro pojišťovací instituce tzv. pojistitele, kteří sledují tuto hodnotu z důvodu analýzy rizik a dalšího nastavení nabídky produktů na trhu s pojištěním. Ideální stav pro pojistitele je vyplacené pojistné v co nejmenších hodnotách. Ekonomicky nevyrovnané neboli ztrátové pojištění by mohlo nastat tehdy, pokud by došlo ke stoprocentní nebo vyšší škodovosti (pojistné plnění) než vybrané samotné pojistné (předepsané pojistné), což by mělo výrazný ekonomický dopad na hospodaření pojišťovny. Znamenalo by to špatně nastavené riziko v souvislosti s výší předepsaného pojistného.

Tabulka 19 Vývoj škodovosti (%)

Rok	domy	d_{yt}	byty	d_{yt}
2009	70,12	x	45,38	x
2010	81,51	11,39	23,51	-21,87
2011	47,2	-34,31	44,88	21,37
2012	59,14	11,94	36,68	-8,2
2013	58,23	-0,91	47,26	10,58
2014	47,43	-10,8	40,93	-6,33
2015	45,39	-2,04	37,76	-3,17
2016	50,89	5,5	30,25	-7,51
2017	54,69	3,8	39,9	9,65
Průměr	57,17	-1,92	38,50	-0,68

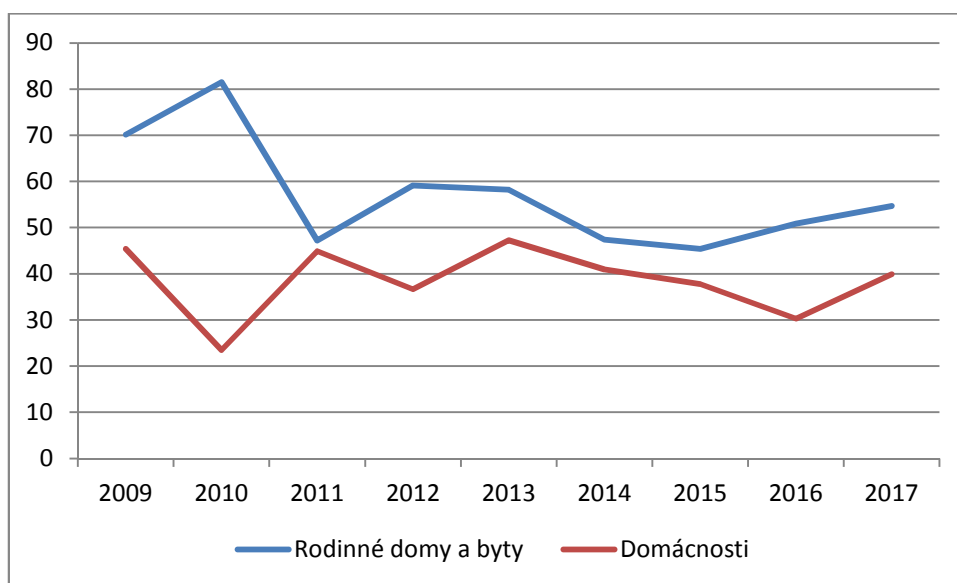
Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Tabulka č. 19 a graf č. 9 uvádí hodnoty vývoje škodovosti u České pojišťovny v porovnání dvou skupin produktů, a to u rodinných domů a bytů v jedné skupině a u domácností ve skupině druhé, v časovém rozmezí 2009 – 2017. V tabulce č. 19 je uvedena první absolutní diference sledovaného ukazatele, přesněji absolutní přírůstek, který určuje, jak se mění úbytek nebo přírůstek hodnot. Nejvyšší škodovost byla počátkem sledovaného období, které byly ovlivněny živelnými pohromami v naší republice.

Z grafu č. 9 je patrné, že síla závislosti mezi uvedenými skupinami, není příliš vysoká. Počátkem sledovaného období je identifikována vyšší škodovost u rodinných domů a bytů, která se výrazně zlepšila v roce 2011 a to skoro o 23 %. Hodnoty uvedené v roce 2014 se u obou sledovaných ukazatelů pohybovaly v obdobných hodnotách (47,2 % a 44,88%). Tento rok byla míra škodovosti nejnižší ve zkoumané časové řadě.

Přes skutečnost, že každoročně některou z částí ČR postihne živelní pohroma v podobě povodní, přívalových dešťů nebo krupobití, jedná se spíše o lokální záležitosti. Snahou pojišťovny je snížit stoupající charakter u rizikových smluv. Tím se rozumí pojištění bytů a rodinných domů v záplavových oblastech, kde jsou vysoká rizika povodní.

Graf 9 Vývoj škodovosti v letech 2009–2017 (%)

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Návrhy a doporučení

Majetkové pojištění je mimo jiné závislé i na změně klimatických podmínek. Jakákoliv živelní událost může způsobit škody závažnějších rozměrů. Tyto skutečnosti mohou výrazným způsobem ovlivnit objem vyplaceného pojistného plnění. V současné době dochází ke změně klimatických podmínek. Jde o celkové oteplování zeměkoule, které je spojeno s nárůstem vyšší srážkové činnosti, včetně případů lokálních povodní a navazujících kalamitních stavů. Z těchto důvodů je nutné nepodceňovat případná rizika. Je možné predikovat, že pojištění z důvodu ochrany majetku do budoucna poroste. Další kritickou oblastí, se kterou je nutno při analýze rizik pro klienta kalkulovat, je výběr nabízených produktů. Nabídku produktů může ovlivnit i lokalita pojišťované nemovitosti např. v záplavových oblastech.

Pro pojistníka je podstatná nejen informace o výši pojistného, kterou bude pojištěný platit, ale i skutečnost, k čemu se bude sepsaná pojistka vztahovat a zda dojde ke smluvnímu naplnění v případě, že dojde k pojistné události.

Každý potenciální klient mající zájem o nabízené pojištění by měl posoudit nejen své finanční možnosti, ale především své potřeby s ohledem na rozsah pojistného krytí. Vzhledem k tomu, že nabídky pojišťoven jsou pro zájemce o pojištění leckdy nepřehledné až zavádějící, bylo by příhodné využívat konzultací finančních poradců nebo se obrátit

přímo na pojišťovacího makléře. Tito odborníci ovšem nejsou výhradně vázáni na jednoho pojistitele a mohou potenciálnímu zájemci prezentovat srovnatelné nabídky i jiných pojišťoven. Každý pojišťovací agent vybrané pojišťovny musí nabízet vhodná pojištění klientům, je tedy potřeba, aby byl schopen precizně vysvětlit přínosy a užitky, které z nabízeného produktu pojišťovateli plynou. Z tohoto důvodu je potřebné podrobné seznámení se s nabízenými pojistnými produkty, které jsou v současné době k dispozici na českém trhu.

Za situace, kdy pojišťovna vybere nižší sumu na pojistném, lze přepokládat, že bude pojistné plnění pro pojistníka také nižší. Je sice příhodné, aby se pojistné plnění v čase snižovalo, ale ne v závislosti na vybraném předepsaném pojistném. Při analýze předepsaného pojistného za produkty pojistného bydlení a domácností sledovaného období, docházelo ke snižování hodnot. Rokem 2013 nastala změna, kdy se předepsané pojistné významně navýšilo u rodinných domů a bytů a klienti začali být zodpovědnější ve vztahu k pojištění majetku. Patrné zvýšení předepsaného pojistného bylo i u domácností, ale to až v roce 2014. Nicméně prognózy zpracované u celkového předepsaného pojistného rodinných domů, bytů a domácností bez pojištění odpovědnosti nepatrně klesá, a to zhruba na částku 17 239 mil. Kč.

V současné době se hodnoty majetku mění, a proto je dobré se podrobně věnovat sestavení pojistných smluv, aby byl pojistník v budoucnu před nepředvídanými situacemi kvalitně chráněn. Revize smluv prováděná pojistitelem v pravidelných časových intervalech je také velice důležitá, a to z důvodu aktualizace a relevantnosti, s možným přihlédnutím na změny v příjmech či jiných rodinných situacích.

Pojistná smlouva skrývá mimo jiné mnoho odborných a specifických výrazů, se kterými je dobré seznámit se ještě před sjednáním vlastního pojištění. Záměna pojistné částky s pojistným může například vést k podhodnocení majetku a následnému možnému rozčarování při výplatě pojistného plnění. Limitem pojistného plnění je myšlena maximální částka, která je vyplacena pojišťovnou v případě pojistné události. Je vhodné mít přehled o těchto limitech.

V České republice se rozšiřuje nabídka pojistných produktů, ale i množství nových pojišťoven. Tomuto trendu přispěl mimo jiné i vstup ČR do EU. Většina pojišťoven

působících na našem území je v první radě majetkem evropských a hlavně kapitálově silných společností, které mají praxi s vyspělými finančními trhy.

Nástrojem o zvýšený zájem ze strany potenciálních klientů jsou marketingové strategie v podobě různých přímo určených reklam či neustálé propagace pojistných produktů. Právě zlepšení informovanosti a cílené reklamní kampaně zaměřené na potenciální klienty pomůžou lépe se orientovat mimo jiné v této oblasti a uvědomit si důležitost krytí rizik pojistnou smlouvou. Podíl neživotního pojištění na tuzemském trhu roste pomalým tempem a nelze očekávat, že v budoucnu dojde k zásadním změnám. Vzhledem k tomu, že se v České republice nemění finanční poradenství, měl by se prvotně každý sebevzdělávat v oblasti pojišťovnictví a dohledávat si co nejvíce informací o dané problematice. Pojišťovny se sice snaží optimalizovat své produkty, aby byly výhodnější a lepší pro jejich klienty, ale hlavně myslí na svůj ekonomický prospěch.

V práci jsou zmiňované výrazné hodnoty vyplaceného pojistného v letech 2009, 2010 a 2013, které byly ovlivněny živelnou pohromou v naší republice. V červnu 2009 postihla dle dostupných informací záplava Olomoucký, Moravskoslezský a Jihočeský kraj. Náklady na pojistná plnění v roce 2010 byly ovlivněny čtyřmi velkými kalamitními událostmi. V lednu to byla sněhová kalamita, koncem jara povodně, které pokračovaly i v létě s následným krupobitím a vichřicí. Vývoj v roce 2013 byl způsoben letními kalamitními událostmi se škodami, přesněji šlo o povodně na severozápadě a severovýchodě Čech.

Naproti tomu, klesající tendence tohoto ukazatele je dána zvyšujícím se objemem předepsaného pojistného a snižujícím se objemem pojistného plnění. Tento jev byl sledován v letech 2014 u rodinných domů a bytů a 2016 u domácností, kdy nenastala v České republice žádná výrazná přírodní katastrofa. Předpověď vyplaceného pojistného pro budoucí léta u rodinných domů a bytů je klesající, oproti vyplacenému pojistnému u domácností, které se na základě hypotézy nebude výrazně měnit. Tato situace je ovlivněna větší ochranou majetku při různých rizicích například krádeže, požáru či nehod způsobených v domácnosti a s tím související výší předepsaného pojistného. Zaměření na tento produkt je pro pojišťovnu příznivé.

6 Závěr

Diplomová práce analyzuje stav a vývoj produktů pojištění majetku v České pojišťovně a.s. v letech 2009 - 2017. Jedná se o pojistné rodinných domů, bytů a domácností pojišťovací společnosti Česká pojišťovna a.s. Porovnávanými ukazateli pro tuto práci byly předepsané a vyplacené pojistné, pojistná plnění a škodovost. Tyto ukazatele jsou hlavními subjekty pojistného trhu, který je důležitým kapitálovým sektorem pro celou ekonomiku státu.

Sledované ukazatele byly posuzovány na základě analýzy elementárních charakteristik časových řad s následující predikcí hodnot bodového a intervalového odhadu. Volbou vhodného modelu trendu a následně vybrané trendové funkce, predikce budoucího vývoje a u vybraného (celkové předepsané a celkové vyplacené pojistné u rodinných domů, bytů a domácností) byla následně určena relativní míra predikce pro ověření kvality předpovědi.

Prvním sledovaným ukazatelem bylo celkové předepsané pojistné u rodinných domů a bytů. Využití elementární charakteristiky časových řad je použito k porovnávání výsledků jednotlivých let. Na základě zhodnocení předcházejících dat je možno zjistit, že zvýšené hodnoty koeficientu růstu u předepsaného pojistného u rodinných domů a bytů je v roce 2013 na 112 %. To může být zohledněno prevencí klientů a ovlivněním živnou pohromou z roku 2012, kdy si Česká pojišťovna bravurně poradila nejen se silnými povodněmi, hlavně s nápirem škod z prázdninového řádění přírodních živlů a vypořádala se s více jak dvaceti tisíci nahlášenými škodami. Další přívětivý růst koeficientu byl roku 2014 z důvodu inovací pojistných produktů u nabídek pojištění bytových domů s možností různých asistenčních služeb k tomu určených. Meziroční úbytek byl u sledované skupiny největší v roce 2015 a to o 84 %. Pokles lze vysvětlit ukončením pojistných smluv u stávajících klientů nebo výpověďmi pojištění. Následující rok již bylo na předepsaném pojistném vybráno 12 562 mil. Kč, kdy stoupl koeficient růstu na 105 %. Lineární funkce předepsaného pojistného vystihuje vývoj z 82 %, jeho prognóza se mírně snižuje.

Předepsané pojištění u domácností v roce 2010 uvádí snižující se koeficient růstu předepsaného pojistného u domácností o 80 % oproti roku minulému, respektive

o 1 477 mil. Kč. Důvodem může být pokles výše sjednaného pojištění v pojistné smlouvě. Prognóza předepsaného pojistného u domácností očekává nepatrný růst. Důvodem širokého rozpětí intervalu jsou velké výkyvy ve vybraných korunách z pojistných smluv z počátku sledovaného období.

Analýza vývoje celkového předepsaného pojistného u nemovitostí vykazuje vysoké hodnoty roku 2014, a to sumou 20 279 mil. Kč. Ty ve zmiňovaném roce byly ovlivněny operativní činností České pojišťovny na pobočkách v Polsku, kde se začaly poskytovat produkty neživotního pojištění. To mělo vliv na hodnoty z předešlých let, kde bylo předepsané pojištění nižší, a v Česku měli větší vliv na pojišťování společnosti se zahraničním kapitálem. Vybraná lineární funkce u celkového předepsaného pojistného u nemovitostí vystihuje vývoj počtu z 99,83 %. Pro porovnání bylo provedeno zhodnocení prognózy a reálných dat pro rok 2018, která byla dodána Českou pojišťovnou⁶⁶. Následně byla určena relativní míra predikce. Jejím výpočtem bylo ověřeno, že zvolená lineární rovnice je dobrým modelem pro krátkodobou předpověď. Hodnota vypočtené míry ve výši 6,18 % znamená, že vypočtená funkce je pro tento ukazatel vhodná. Dle provedených analýz je očekáván mírný pokles celkového předepsaného pojistného pro nemovitosti.

Dalším sledovaným ukazatelem bylo celkové pojistné plnění u nemovitostí. Nejvyšší vyplacené pojistné v částce 13 542 mil. Kč z roku 2009, bylo ovlivněno živelnou pohromou na území České republiky a dominantním postavením České pojišťovny na pojišťovacím trhu. Následně zvýšená hodnota pojistného plnění je uvedena v roce 2013, kdy Českou republiku postihla živelná pohroma na severozápadě a severovýchodě Čech.

V rozmezí sledovaného období let 2009 - 2017 bylo celkové vyplacené pojistné v hodnotě 89 439 mil. korun oproti vybranému předepsanému pojistnému v celkové výši 173 045 mil. Kč bez mála o polovinu menší. Největší pokles koeficientu růstu je v roce 2014 a to ve výši 28 %. Průměr placeného pojistného plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění nemovitostí je uveden v částce 9 934 mil. Kč. Nejvyšším koeficientem růstu je hodnota 1,1416 roku 2013, s průměrnou hodnotou při placeném pojistném u nemovitostí v částce 0,9613 za sledované období. Pojistné plnění mělo za sledované

---

66 Tyto hodnoty nejsou veřejnosti přístupné, byly čerpány z interních databází sledovaného subjektu

období velmi kolísavý charakter. Na základě bodového a intervalového odhadu získaného pomocí lineární funkce vyplývá, že se predikce pro placené pojistné výrazně snižuje. Pro porovnání byla u zvoleného odhadu placeného pojistného plnění zhodnocena přesnost očekávaných a reálných hodnot, kdy následně byla určena relativní míra predikce. Jejím výpočtem bylo ověřeno, že zvolená lineární rovnice je dobrým modelem pro krátkodobou předpověď. Hodnota vypočtené relativní míry predikce ve výši 7,25 % znamená, že vypočtená funkce je pro tento ukazatel vhodná. Z uvedených dat vyplývá, že se vyplacené pojistné plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu u pojištění nemovitostí výrazně redukuje.

V práci jsou výrazné hodnoty vyplaceného pojistného v letech 2009, 2010 a 2013, které byly ovlivněny živelnou pohromou v naší republice. V červnu 2009 postihla dle dostupných informací záplava Olomoucký, Moravskoslezský a Jihočeský kraj. Náklady na pojistná plnění v roce 2010 byly ovlivněny čtyřmi velkými kalamitnými událostmi. V lednu to byla sněhová kalamita, koncem jara povodně, které pokračovaly i v létě s následným krupobitím a vichřicí. Vývoj v roce 2013 byl způsoben letními kalamitnými událostmi se škodami, přesněji šlo o povodně na severozápadě a severovýchodě Čech, kdy bylo zasaženo celkem 970 obcí v celé republice.

Aby pojišťovna byla schopna dlouhodobě dostát svých závazků vůči pojistníkům, bylo by třeba, aby pojistné plnění mělo dlouhodobě pomalejší růst. Pokud by nastala opačná situace a pojistné plnění bylo rychlé, mohlo by se stát, že by se uvedený druh pojištění měl ukončit a nahradit novým nebo inovovaným produktem.

Průměrné roční pojistné plnění u rodinných domů a bytů je 7 650,11 mil. Kč, tato hodnota je skoro o polovinu nižší než zmíněná hodnota průměrného předepsaného pojistného. Velmi široký intervalový odhad u sledovaného produktu je způsobený vysokým počátečním plněním let 2009, 2010 a následným prudkým poklesem koeficientu růstu na 57 % pojistného plnění v roce 2011, kdy bylo vyplaceno o 4 942 mil. korun méně. Od roku 2012 dochází k ustálenému vývoji pojistného plnění u rodinných domů a bytů.

Vyplacené pojistné plnění je ukazatel, který v hodnoceném čase posuzuje, jak byl tuzemský pojistný trh zasažen neočekávanými událostmi. Klienti od pojišťovny přepokládají záruku kladného a rychlého vyřízení pojistné události. Jelikož předepsané pojistné u rodinných domů, bytů a domácností bez pojištění odpovědnosti se v malém

množství snižuje, můžeme předpokládat i snižování u vyplaceného pojistného. Tento trend se patrně do budoucna měnit nebude. Při porovnání předepsaného a vyplaceného pojistného u domácností můžeme predikovat, že by se hodnoty měly pohybovat u vyplaceného pojistného v nižších hodnotách, aby nemohlo dojít k ohrožení podnikání pojišťovny.

Vzájemné porovnání vyplaceného pojistného mezi ukazatelem pojištění rodinných domů a bytů a ukazatelem pojištění domácností znázorňuje podíl, kde převládá vyplacené pojistné u rodinných domů nad pojistným plněním domácností, a to po celou vybranou časovou řadu. Toto může být ovlivněno ekonomickou situací a mentalitou v ČR. Rozdíly ve výši pojistného plnění můžeme také najít v tom, do jaké výše pojišťovna hradí v nových cenách a kdy zohledňuje stupeň opotřebení. Pokud se zabýváme pojištěním rodinného domu a domácnosti, určitě bude klienty zajímat rozsah plnění v případě škody na věcech, které mají na pozemku uloženy (např. zahradní nábytek). U České pojišťovny jsou tyto věci pojištěny do výše 10 000 Kč pouze na základní živelní rizika (např. vichřici) a na rizika, které se týkají pojištění v celé domácnosti.

Z důvodu ochrany svého majetku si poté sjednají odpovídající pojistku pro případné krytí škod. Výše vyplaceného pojistného plnění je ukazatelem počtu finančních prostředků vynaložených pojistitelem na úhradu vzniklých škod. Pojištění je sjednáváno právě kvůli vyplacení pojistného plnění v případě škody. Pojistné plnění u produktů rodinných domů, bytů a u domácností se od roku 2011 výrazně neměnilo, vzájemný poměr až na malé odchylky v řádu 10 % zůstal konstantní.

Posledním sledovaným ukazatelem byl kvalitativní ukazatel analýzy intenzity škodovosti, který uplatňuje poměr v procentech a sleduje závislost mezi pojistným, které pojišťovna od svých klientů obdrží a pojistným plněním, které je povinna pojišťovna svým klientům vyplatit. Nejvyšší škodovost byla počátkem sledovaného období, které byly ovlivněny živelními pohromami v naší republice. Počátkem sledovaného období je identifikována vyšší škodovost u rodinných domů a bytů, která se výrazně zlepšila v roce 2011 a to skoro o 23 %, v roce 2014 byla míra škodovosti nejnižší ve zkoumaném časovém období.

Přes skutečnost, že každoročně některou část České republiky postihne živelní pohroma v podobě povodní, přívalových dešťů nebo krupobití, jedná se spíše o lokální záležitosti. Snahou pojišťovny je snížit stoupající charakter u rizikových smluv. Tím se rozumí pojištění bytů a rodinných domů v záplavových oblastech, kde jsou vysoká rizika povodní.

Zájemci o pojištění by měli vždy pečlivě promyslet volbu pojišťovny v závislosti na všech kritériích (cena, limity pojistného plnění, pojistná rizika, nebo pro některé důležitá dostupnost vybrané pojišťovny či přístup pojišťovny k vyřízení pojistných událostí). Výše pojistného by nikdy neměla být jediným faktorem pro sjednání pojistné smlouvy. Analýza prokázala, že pojistné u rodinných domů, bytů a domácností má svoji logiku a udržuje si pevné místo na tuzemském pojistném trhu. Z provedené analýzy ukazatelů předepsané pojistné a pojistné plnění vyplývá, že se České pojišťovně a.s. daří dlouhodobě snižovat celkové roční pojistné plnění a naopak zvyšovat objem předepsaného pojistného. Musíme zmínit, že Česká pojišťovna se věnuje daleko větší nabídce produktů a pojišťuje všechny oblasti našeho života, ať už jde o pojištění auta, cestování, života, zvířete, dětí a řady dalších produktů. Z toho je patrné, že zisky nebo ztráta v jedné skupině nejsou až tak zásadní. Důležité je celkové hodnocení společnosti.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. Praha: Ekopres, s.r.o., 2002. ISBN 80-86119-54-8.

ČEJKOVÁ, V. *Pojištný trh*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0137-5.

ČEJKOVÁ, V., Nečas, S., *Pojištnictví*, 2. vydání Brno: MU Brno, 2006. 131 s., ISBN 80-210-3990-6.

ČEJKOVÁ, V., ŘEZÁČ, F. A ZUŇÁK, A. *Pojištění pro podnikatele*. Břeclav: Moraviapress, 1998. ISBN 80-86181-13-8.

DUCHÁČKOVÁ, E a DAŇHEL, J. *Pojištné trhy: změny v postavení pojištnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojištnictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, c2009. ISBN 978-808-6929-514.

HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.

HINDLS, R, a další. 2007. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN: 978-80-86946-43-6.

HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. 3.vyd. Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-34-7.

KOLEKTIV EDITORŮ, *Nový občanský zákoník 2018*. Praha: Newsletter, 2017. ISBN 999-00-017-8337-2.

LÖSTER, T., ŘEZANKOVÁ, H. a LANGHAMROVÁ, J. *Statistické metody a demografie*. Praha Vysoká škola ekonomie a managementu, 2009. ISBN: 978-80-86730-43-1.

PŘIKRYL, V., ČECHOVÁ, J., *Zákon o pojišťovnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-755-2546-8.

PŮLPÁN, K. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*. Praha: Public History, 1998. ISBN 80-902193-2-2.

SMEJKAL, V.; RAIS, K. *Řízení rizik*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0198-7.

SVATOŠOVÁ, L, KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vydání. Praha Česká zemědělská univerzita, 2008. 44 s. ISBN 978-80-213-1736-9.

SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M. *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat (učební texty)*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 80-213-1189-4.

ŠVARCOVÁ, J. *Ekonomie - stručný přehled, 2011/2012*. Zlín, CEED, 2011. 271 s. ISBN 978-80-87301-01-2.

VÁVROVÁ, E. *Pojišťovnictví: vybrané kapitoly pro základní kurs*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. ISBN 8071574872.

Legislativa

Zákon č. 277/2009 Sb o pojišťovnictví, aktuální znění 1. 7. 2017 – 30. 11. 2018

Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, aktuální znění

Internetové odkazy

Česká asociace pojišťoven [online] [cit. 5. 9. 2018]. Dostupné z <http://www.cap.cz/>.

Česká asociace pojišťoven. Členové. [online] [Citace: 31. 8. 2018] Dostupné z <http://www.cap.cz/>.

Česká asociace pojišťoven. Kodex etiky. Česká asociace pojišťoven. [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <http://www.cap.cz/o-nas/kodex-etiky>.

Česká národní banka [online] [cit. 25.8.2018]. Dostupné z <https://www.apl.cnb.cz>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-domacnosti>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-domacnosti>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 20.8.2018]. Dostupné z <https://www.Ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp/>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 22.8.2018]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/vyrocní-zpravy>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/hledej> .

Česká pojišťovna, čtvrtletní zpráva 2Q2018 [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.ceskapojistovna.cz/>.

Česká pojišťovna [online] [cit. 24. 10. 2018]. Dostupné z [www:https://www.ceskapojistovna.cz/firmy/](https://www.ceskapojistovna.cz/firmy/).

ČESKO. § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. In: [Zákony pro lidi.cz](https://www.zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 2. 9. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>.

<https://www.ceskapojistovna.cz/majetek/varianty-pojisteni-stavby>.

[Klik.cz](https://www.klikpojisteni.cz/) [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.klikpojisteni.cz/>.

Kurzy cz, Česká pojišťovna [online] [cit. 25.8.2018]. Dostupné z <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/45272956/ceska-pojistovna-as/>.

Ministerstvo financí České republiky. Pojistný trh v České republice [online] [cit. 25. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pojistny-trh-v-ceske-republice>.

Ministerstvo financí. Pojistný trh v České republice. [online] [cit. 31. 8. 2018]. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/>.

Peníze.cz [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.penize.cz/>.

Pojištění.cz [online] [cit. 5. 9. 2018]. Dostupné z <http://www.pojisteni.cz/>.

Pojištění.cz *Slovník pojmů- pojištění a finance* [online] [cit. 1. 9. 2018]. Dostupné z <http://www.pojisteni.cz/>.

Pojišťovnictví. Historie pojišťovnictví [online]. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové, 2012 [cit. 2018-8-26]. Dostupné z <https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/predmety/>.

Srovnání životního pojištění [online] [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.srovnanizivotnihopojisteni.cz/nezivotni-pojisteni/>.

Účetníček [online]. Aktualizováno 22. 9. 2017 [cit. 28. 10. 2018]. Dostupné z <http://www.ucetnicek.cz/article/show/279>.

Výroční zpráva ČP z roku 2006[online] [cit. 25.8.2018]. Dostupné z <http://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj.html>.

Wüstenrot. Pojištění podnikatelů. *Wüstenrot ProByznys*. [online] [cit. 12.10. 2018]. Dostupné z http://wustenrot.cz/pojištění/podnikatelska-rizika/pojisteni_podnikatelu/.

Zákony pro lidi [online]. Aktuální znění 1. 7. 2017 – 31. 11. 2018 [cit. 28. 10. 2018]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/>.

Obrázek č. 2: <https://www.mesec.cz/clanky/tak-sel-cas-jak-se-vyvijela-loga-pojistoven/>

Obrázek č. 3: <https://www.mesec.cz/clanky/tak-sel-cas-jak-se-vyvijela-loga-pojistoven/>

Obrázek č. 4: <https://www.mesec.cz/clanky/tak-sel-cas-jak-se-vyvijela-loga-pojistoven/>

Obrázek č. 5: <https://www.servodata.net/>

8 Seznam obrázků, grafů a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1 Struktura pojišťovnictví	17
Obrázek 2 Logo první české vzájemné pojišťovny (z roku 1827).....	38
Obrázek 3 Logo státní pojišťovny (z roku 1953).....	39
Obrázek 4 Logo České státní pojišťovny (z roku 1969).....	39
Obrázek 5 Logo České pojišťovny a.s. (současná podoba loga od roku 1992).....	40
Obrázek 6 Organizační schéma společnosti	42

Seznam grafů

Graf 1 Předepsané pojistné u rodinných domů a bytů (mil. Kč)	51
Graf 2 Předepsané pojistné u pojištění domácností (mil. Kč)	52
Graf 3 Předepsané pojistné s pojištěním odpovědnosti (mil. Kč).....	55
Graf 4 Vývoj předepsaného pojistného u nemovitostí (mil. Kč)	58
Graf 5 Analýza placeného pojistného plnění u nemovitostí (mil. Kč)	61
Graf 6 Prognóza vyplaceného pojistné plnění u pojištění RD a bytů (mil. Kč)	65
Graf 7 Vyplacené pojistné plnění u pojištění domácností (mil. Kč)	68
Graf 8 Struktura pojistného plnění u domů, bytů a domácností (%)	69
Graf 9 Vývoj škodovosti v letech 2009–2017 (%)	71

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní údaje o společnosti Česká pojišťovna, a.s.	41
Tabulka 2 Předepsané pojistné u nemovitostí bez odpovědnosti za škodu (mil. Kč).....	48
Tabulka 3 Předepsané pojistné u rodinných domů a bytů (mil. Kč).....	49
Tabulka 4 Bodový a intervalový odhad u pojištění RD a bytů (mil. Kč.)	50
Tabulka 5 Předepsané pojistné u pojištění domácností (mil. Kč).....	51
Tabulka 6 Bodový a intervalový odhad u domácností (mil. Kč).....	53
Tabulka 7 Předepsané pojistné s pojištěním odpovědnosti	54
Tabulka 8 Bodový a intervalový odhad předepsaného pojist. s odpovědností (mil. Kč)	55
Tabulka 9 Vývoj předepsaného pojistného u nemovitostí bez odpovědnosti (mil. Kč).....	56
Tabulka 10 Bodový a intervalový odhad předepsaného u nemovitostí (mil. Kč)	57
Tabulka 11 Placené pojistné u nemovitostí bez pojištění odpovědnosti (mil. Kč).....	59
Tabulka 12 Bodový a intervalový odhad pro běžné pojistné u nemovitostí (mil. Kč).....	60
Tabulka 13 Pojistné plnění u nemovitostí v ČR v letech 2009 – 2017 (mil. Kč)	62
Tabulka 14 Podíl pojistného plnění u nemovitostí na celkovém pojistném (mil. Kč).....	63
Tabulka 15 Vyplacené pojistné plnění u pojištění RD a bytů (mil. Kč).....	64
Tabulka 16 Bodový a intervalový odhad pro pojistné plnění u RD a bytů (mil. Kč).....	65
Tabulka 17 Vyplacené pojistné plnění u pojištění domácností (mil. Kč).....	66
Tabulka 18 Bodový a intervalový odhad pro pojistné plnění u domácností (mil. Kč).....	67
Tabulka 19 Vývoj škodovosti (%)	70

9 Přílohy

Příloha 1 Celkový přehled počtu subjektů ke dni 31. 12. 2017

Příloha 2 Kodex etiky v pojišťovnictví

Příloha 3 Seznam všech pojišťoven působících na českém trhu k 31. 12. 2017

Příloha 4 Pojmy z pojistné teorie

Příloha 5 Struktura koncernu a skupiny České pojišťovny k 31. 12. 2017

Příloha 6 Pojištění pro občany

Příloha 7 Varianty pojištění stavby z pohledu ochrany své věci

Příloha 8 Varianty pojištění domácnosti z pohledu ochrany své věci

Příloha 9 Tabulka dat jednotlivých ukazatelů

Příloha č. 1 Celkový přehled počtu subjektů ke dni 31. 12. 2017⁶⁷

Pojišťovny a zajišťovny	
Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven dle vlastnictví	49
-- Pojišťovny s převážně českou účastí na zákl. kapitálu	13
-- Pojišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu ze zemí EU	15
-- Pojišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu ze zemí EHP (bez EU)	0
-- Pojišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu z ostatních zemí	0
-- Pobočky zahraničních pojišťoven ze zemí EU	21
-- Pobočky zahraničních pojišťoven ze zemí EHP (bez EU)	0
-- Pobočky zahraničních pojišťoven z ostatních zemí	0
Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven dle rozdělení na životní a neživotní	49
-- Životní pojišťovny	6
-- Neživotní pojišťovny	29
-- Smíšené pojišťovny	14
Zajišťovny dle vlastnictví	1
-- Zajišťovny s převážně českou účastí na zákl. kapitálu	0
-- Zajišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu ze zemí EU	1
-- Zajišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu ze zemí EHP (bez EU)	0
-- Zajišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu z ostatních zemí	0
Zahraniční pojišťovny a pobočky pojišťoven poskytující přeshraniční služby v ČR	890
Samostatní zprostředkovatelé dle zákona o distribuci pojištění a zajištění	0
Vázaní zástupci dle zákona o distribuci pojištění a zajištění	0
Doplňkoví pojišťovací zprostředkovatelé dle zákona o distribuci pojištění a zajištění	0
Pojišťovací zprostředkovatelé s domovským členským státem jiným, než je ČR	6 248

⁶⁷ Česká národní banka [online] 2018 [cit. 25.8.2018]. Dostupné z: < <https://www.apl.cnb.cz> >

Pojišťovny s převážně českou účastí na zákl. kapitálu (k 31. 12. 2017) - 13

Název instituce nebo označení osoby
Česká kancelář pojistitelů
Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
Direct pojišťovna, a.s.
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
MAXIMA pojišťovna, a.s.
Pojišťovna VZP, a.s.
PRVNÍ KLUBOVÁ pojišťovna a.s.
Servisní pojišťovna a.s.
Slavia pojišťovna a.s.
Vitalitas pojišťovna, a.s.

Pojišťovny s převážně zahr. účastí na zákl. kapitálu ze zemí EU (k 31. 12. 2017) - 15

Název instituce nebo označení osoby
AEGON Pojišťovna, a.s.
Allianz pojišťovna, a.s.
AXA pojišťovna a.s.
AXA životní pojišťovna a.s.
BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.
Credendo - Short-Term EU Risks úvěrová pojišťovna, a.s.
Česká pojišťovna a.s.
ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
ERGO pojišťovna, a.s.
ERV Evropská pojišťovna, a. s.
Generali Pojišťovna a.s.
Komerční pojišťovna, a.s.
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group
UNIQA pojišťovna, a.s.

Pobočky zahraničních pojišťoven ze zemí EU (k 31.12.2017) - 22

Název instituce nebo označení osoby
AEGON Hungary Closed Company Ltd., organizační složka
AIG Europe Limited, organizační složka pro Českou republiku
Atradius Crédito y Caución S.A. de Seguros y Reaseguros, pobočka pro Českou republiku
AWP P&C Česká republika - odštěpný závod zahraniční právnické osoby
Basler Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft, pobočka pro Českou republiku
Basler Sachversicherungs - Aktiengesellschaft, pobočka pro Českou republiku
Chubb European Group Limited, organizační složka
Colonnade Insurance S.A., organizační složka
COMPAGNIE FRANCAISE D' ASSURANCE POUR LE COMMERCE EXTERIEUR organizační složka Česko
D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR
EULER HERMES SA, organizační složka
HDI Versicherung AG, organizační složka
INTER PARTNER ASSISTANCE, organizační složka
MetLife Europe d.a.c., pobočka pro Českou republiku
MetLife Europe Insurance d.a.c., pobočka pro Českou republiku
NN Životná poisťovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku
NN Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku
NOVIS Poist'ovňa a.s., odštěpný závod
Österreichische Hagelversicherung - Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, Agra pojišťovna, organizační složka
Stewart Title Limited, organizační složka
Union poisťovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku

KODEX ETIKY V POJIŠŤOVNICTVÍ

(ve znění platném od 7. 4. 2016)

Posláním Kodexu etiky v pojišťovnictví České asociace pojišťoven (dále jen „Kodex“) je napomáhat prosazování korektních vztahů na českém pojistném trhu a přispět k jeho zdravému vývoji.

I. Úvodní ustanovení

1.1 Kodex stanoví etické normy a zásady jednání a chování v pojišťovnictví (dále také „etické normy“), které budou ve své praxi uplatňovat členské pojišťovny a členové České asociace pojišťoven (dále také „ČAP“), jejich zaměstnanci a pojišťovací zprostředkovatelé, kteří vykonávají zprostředkovatelskou činnost pro členské pojišťovny.

1.2 Dodržování etických norem zakotvených v Kodexu napomáhá:

- a) chránit dobré jméno pojišťovnictví jako celku,
- b) zajišťovat, aby klienti byli řádným způsobem a v potřebném rozsahu informováni o službách pojišťoven,
- c) zajišťovat korektní fungování vztahů klientů a pojišťovny
- d) posilovat důvěru klientů vůči pojišťovnám i
- e) zajišťovat respektování dobrých mravů a pravidel hospodářské soutěže při provozování pojišťovací činnosti a činnosti zprostředkování pojištění

1.3 Česká asociace pojišťoven v rámci své činnosti přispívá k uplatňování Kodexu v praxi.

1.4 Jednotliví členové ČAP mohou uplatňovat vyšší etické nároky na chování i jednání svých zaměstnanců a pojišťovacích zprostředkovatelů, než jsou nároky vyplývající z tohoto Kodexu.

II. Obecné zásady chování pojišťoven

2.1 Pojišťovny respektují dobré mravy, pravidla hospodářské soutěže a obchodní zvyklosti. Soutěž mezi pojišťovnami smí být vedena jedině pomocí čestných a poctivých prostředků. Pojišťovny musí respektovat pravidla pro tvorbu pojistného. Při účasti ve výběrových řízeních pojišťovny dodržují pravidla poctivého obchodního styku a neposkytují neodůvodněné výhody. Pojišťovny se vyvarují všeho, co by mohlo porušit důvěru klientů a vyvolat zkreslený dojem o jejich službách. Zvláště se pak vyvarují nepravdivých, pomlouvacích a opovrhlivých výroků o jiných pojišťovnách, jejich zaměstnancích a pojišťovacích zprostředkovatelích.

2.2 Šíření informací o jiných pojišťovnách je nepřipustné, pokud by jim mohlo přivodit újmu nebo poškození jejich dobrého jména.

2.3 Veškerá reklama je vedena pravdivě, v souladu s pravidly hospodářské soutěže a především bez prvků klamavé reklamy. To platí i pro srovnávání vlastní služby se službami jiných pojišťoven.

2.4 V personálních záležitostech pojišťovny postupují obezřetně. Při uzavírání pracovních vztahů či obchodně závazkových vztahů pojišťovna přihlíží k tomu, zda dotčené osoby při svém předchozím působení neporušily své právní povinnosti a etické normy chování.

2.5 Pojišťovny při provozování pojišťovací činnosti vycházejí z toho, že zájem klienta a jeho spokojenost jsou prvořadé. Při sjednávání pojištění nelze narušovat právo na soukromí a nadměrně obtěžovat klienta. Údaje o možných i stávajících klientech nelze získávat tak, aby bylo narušeno klientovo právo na ochranu osobnosti a osobních údajů.

III. Vztahy mezi pojišťovnou, jejími zaměstnanci a pojišťovacími zprostředkovateli

Zaměstnanci pojišťoven a pojišťovací zprostředkovatelé se při své činnosti řídí následujícími etickými a právními normami a pojišťovny dbají na jejich dodržování:

- 3.1 Řádně a svědomitě reprezentují pojišťovnu, pro kterou jsou činní, a pojišťovnictví jako celek.
- 3.2 Vyvarují se všech činností, které vytvářejí konflikt jejich vlastních zájmů se zájmy pojišťovny, pro kterou jsou činní, či pojišťovnictví vůbec. Nejsou činní pro takové subjekty, jejichž činnost je nebo může být v rozporu se zájmy pojišťovnictví.
- 3.3 Zachovávají mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděli při své činnosti v pojišťovnictví, dodržují mlčenlivost o osobních údajích klientů, obchodním tajemství a jsou povinni zachovávat zákonem stanovenou mlčenlivost o činnosti pojišťovny a o věcech s ní souvisejících, a to i po skončení své činnosti v pojišťovně nebo pro pojišťovnu.
- 3.4 Svého postavení v příslušné pojišťovně nesmí zneužít k přijímání nebo vyžadování finančních či věcných výhod pro sebe, a stejně tak nesmí svého postavení využít k nabízení či poskytování obdobných výhod.
- 3.5 Nezneužívají ve svůj osobní prospěch ani ve prospěch jiných osob informace a materiální prostředky pojišťovny, pro kterou jsou činní.
- 3.6 Postupují vždy tak, aby nepoškodili zájmy pojišťovny a její dobré jméno.
- 3.7 Neučiní nic, čím by pojišťovně, pro kterou jsou činní, ztížili nebo znemožnili plnění jejich povinností vyplývajících z právního řádu nebo z tohoto Kodexu.
- 3.8 V osobním životě dbají, aby nejednali v rozporu s platným právním řádem, dobrými mravy, obecně platnými zásadami slušného chování a tímto Kodexem.
- 3.9 V zájmu zvyšování svých profesních znalostí a dovedností soustavně pečují o své vzdělávání.

IV. Vztahy zaměstnance pojišťovny a pojišťovacího zprostředkovatele ke klientovi

Zaměstnanci pojišťovny a pojišťovací zprostředkovatelé ve vztahu ke klientům respektují zejména následující zásady:

- 4.1 Uplatňují zdvořilý a korektní přístup ke všem klientům.
- 4.2 Obchodní jednání vedou v souladu s obchodními zájmy účastníků bez jakékoli předpojatosti či zvýhodňování. Nedávají přednost svým zájmům před zájmy klienta.
- 4.3 Jsou povinni svoji činnost vykonávat s odbornou péčí, chránit zájmy spotřebitele, zejména nesmí klientům uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné nebo dvojsmyslné údaje a informace nebo zamlčet údaje o charakteru a vlastnostech poskytovaných služeb. Nesmí klientovi poskytovat neoprávněné výhody finanční, materiální či nemateriální povahy.
- 4.4 Nesjednávají pojištění s klienty, kteří projevují spekulativní záměry.
- 4.5 Zachovávají mlčenlivost o všech skutečnostech, týkajících se pojištění právnických i fyzických osob, které se dozvěděli v rámci své činnosti. Mlčenlivost zachovávají i po skončení své činnosti v pojišťovně nebo pro pojišťovnu.

V. Uplatňování Kodexu a opatření při jeho porušení

5.1 Členové ČAP se při své činnosti řídí zásadami a etickými normami uvedenými v Kodexu a v Etickém kodexu finančního trhu.

5.2 Podněty, týkající se porušení etických norem, projednává etický výbor ČAP v souladu s pravidly zakotvenými v jednacím řádu etického výboru schváleném shromážděním členů ČAP.

5.3 K formám prezentace a prosazování zásad uvedených v Kodexu patří i výchovná a publikační činnost ČAP.

5.4 Při porušení Kodexu může etický výbor rozhodnout o zveřejnění stanoviska etické komise na webových stránkách ČAP. Při zvlášť závažném porušení Kodexu může etický výbor také navrhnout shromáždění členů postup dle čl. II odst. 3 Stanov ČAP (pozastavení členství), či dle čl. II odst. 4.4.3. Stanov (vyloučení člena).

Příloha č. 3 Seznam všech pojišťoven působících na českém trhu⁶⁸ (29) k 31. 12. 2017

1. AEGON Pojišťovna, a.s.
2. Allianz pojišťovna, a.s.
3. AXA pojišťovna a.s.
4. Basler Lebensversicherungs - AG pobočka pro Českou republiku
5. BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.
6. Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
7. Česká pojišťovna a.s.
8. Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
9. ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
10. D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR
11. Direct Pojišťovna, a.s.
12. ERGO pojišťovna, a.s.
13. ERV Evropská pojišťovna, a.s.
14. Exportní garanční a pojišťovací společnost,a.s.
15. Generali Pojišťovna a.s.
16. Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
17. HDI Versicherung AG, organizační složka
18. Komerční pojišťovna, a.s.
19. Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
20. MAXIMA pojišťovna, a.s.
21. MetLife Europe d.a.c., pobočka pro Českou republiku

---

⁶⁸ Česká asociace pojišťoven. Členové. [Online] [Citace: 31. 8. 2018] Dostupné z: < <http://www.cap.cz/>>

22. Mutumutu s.r.o.
23. NN životní pojišťovna
24. Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group
25. Pojišťovna VZP, a.s.
26. První klubová pojišťovna, a.s.
27. Slavia pojišťovna a.s.
28. UNIQA pojišťovna, a.s.
29. Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.

Příloha č. 4 Pojmy z pojistné teorie⁶⁹

Pojištění je specifický druh peněžní služby, kdy pojistitel za úplatu (přijaté pojistné) poskytuje pojistnou ochranu, tzn. vyplácí pojistné plnění v případě, že dojde k pojistné události.

- ❖ můžeme ho např. členit podle FORMY VZNIKU na pojištění zákonné, které tedy vyplývá ze zákona (např. odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání), dále stanovuje pojistné podmínky, způsob placení, sazby pojistného, atd., pak na povinné pojištění smluvní, to je sjednáno povinně na základě právního předpisu pro určitý druh činnosti (např. auditor, pojištění domácnosti....)
- ❖ lze ho také dělit podle dvou základních hledisek: **PODLE ZPŮSOBU**, jak se vytvářejí rezervy (peněžní prostředky určené především na výplatu pojistného plnění) nebo **PODLE PŘEDMĚTU** (kdo nebo co se pojišťuje). Neživotní pojištění tvoří při dělení podle prvního hlediska samostatnou skupinu. Při dělení podle druhého hlediska figurují různé druhy neživotního pojištění ve všech skupinách pojištění.

Pojistka znamená písemné potvrzení pojišťovny o uzavření pojistné smlouvy.

Pojistná smlouva je písemný právní dokument mezi pojistitelem a pojistníkem. Dvoustranný právní úkon, na jehož základě vzniká a trvá smluvní pojištění a jehož obsahem jsou smluvní ujednání a podmínky pojistného vztahu, vymezující jednoznačně práva a povinnosti obou smluvních stran.

Součástí pojistné smlouvy musí být pojistné podmínky. Pojistník s nimi musí být prokazatelně seznámen. Bez souhlasu pojistníka je nelze měnit. Pojistné podmínky vždy obsahují vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, výluky z pojištění, určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost.

Pojistná smlouva musí obsahovat:

- určení pojistitele a pojistníka, pojištěného
- určení oprávněné osoby
- určení, zda se jedná o pojištění škodové či obnosové
- vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události
- stanovení výše pojistného, jeho splatnosti a údaj o tom, zda se jedná o pojistné běžné nebo jednorázové
- vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena
- u pojištění osob – stanovení způsobu, jakým se oprávněná osoba bude podílet na výnosech pojistitele

Forma pojistné smlouvy

- pojistná smlouva musí mít písemnou formu (výjimkou je krátkodobé pojištění, tj. pojistná doba je kratší než 1 rok)
- každá ze stran musí obdržet alespoň jedno vyhotovení pojistné smlouvy, to platí i pro její změnu

---

⁶⁹ Pojištění.cz [online].2018[cit. 5. 9. 2018]. Dostupné z: <<http://www.pojisteni.cz/>>

- ostatní právní úkony v pojištění vyžadují vždy písemnou formu, není-li stanoveno jinak nebo není-li dohodnuto v pojistné smlouvě.

Počátek pojištění - vzniká prvním dnem po uzavření pojistné smlouvy, pokud nebylo účastníky dohodnuto, že vznikne již uzavřením pojistné smlouvy nebo později. Datum a čas, od kterého pojištění nabude právní moc a začíná se poskytovat pojistná ochrana.

Pojistné je částka za poskytnutí pojistné ochrany, přesněji to jsou peníze, které se platí pojišťovně za poskytování pojišťovacích služeb. Zpravidla bývá placeno v předem dohodnutých intervalech (např. měsíčně). Pojistné musí být dostatečné, aby pokrývalo nároky v průběhu pojistného období, umožnilo vytvořit rezervu pro nevybavené škody, umožnilo vytvořit technické rezervy, dále aby umožnilo pokrýt všechny výdaje komerční pojišťovny, umožnilo vytvořit zisk, a aby umožnilo vytvořit fond na zábranu škod. Výpočet pojistného však musí zahrnout i další faktory, mezi které patří inflace, úrokové míry i konkurence.

Pojistná částka je částka představující pojistné plnění při naplnění podmínek a okolností stanovených v pojistné smlouvě. Maximální limit plnění pojišťovny dohodnutý v pojistné smlouvě nebo určený právním předpisem. Může se určit na jednu pojistnou událost, na události ve stanoveném období nebo jako maximální částka plnění během celého trvání pojištění (dožití).

Pojistná doba znamená časové období, na které je pojištění sjednáno. Je ohraničená datem vzniku pojištění a datem jeho zániku. Může se dělit na pojistná období, která jsou rozhodná pro placení pojistného a pro případnou výpověď pojistné smlouvy. Pokud během této doby dojde k pojistné události, je pojišťovna povinna vyplatit dohodnuté plnění.

Pojistná událost je nahodilá skutečnost, se kterou je spojena povinnost pojišťovny vyplatit dohodnuté plnění (např. úraz, nemoc, úmrtí).

Cena pojištění je závislá nejen na výši a rozsahu pojistného krytí a zvolené spoluúčasti, ale též na lokalitě, ve které se nemovitost nachází. Nejdražší pojistné zaplatí obyvatelé Prahy a nákladné bývá také pojištění domácnosti či nemovitosti, která se nachází na samotě. A některé lokality jsou vlivem rizika povodní nebo záplav nepojistitelné, případně s velkými výlukami.

Pojištění majetku zahrnuje krytí rizik, jejichž realizací dochází ke škodám na majetku. *Jde především o následující rizika:* - živelní rizika, - vodovodní rizika, - rizika při dopravě, - rizika odcizení a vandalství, - šomážní rizika (rizika přerušení provozu), - úvěrová rizika. *Pojištění majetku lze rozdělit na několik skupin pojistných produktů:* - pojištění majetku obyvatelstva, - pojištění průmyslových a podnikatelských rizik, - pojištění zemědělských rizik.

Zajištění značí „Pojištění pojišťovny“. Samostatná oblast pojišťovnictví. Základem zajišťovací činnosti je vertikální rozklad rizika a tím zmenšení dopadu na pojistně-technické rezervy. Pojistitel (cesionář) přenáší část svého rizika na zajistitele, který za úplatu (zajistné) přebírá tuto část rizika. Zajištění je právní vztah, který vzniká mezi pojistitelem a zajistitelem.

Podpojištění je podíl pojištěného na zisku z pojistných rezerv, jedná se o částečnou kompenzaci inflace. Jde o stav, kdy pojistná částka dohodnutá v pojistné smlouvě je nižší, než je ve skutečnosti pojistná hodnota uvedeného pojištěného majetku. Ve slovníku pojmů je uvedeno, že jde o vědomé či nevědomé podpojištění (§ 2854 Občanský zákoník) a to se většinou zjistí až při pojistné události. Tím, že byla stanovena pojistná částka nižší, než je pojistná hodnota, tak z této nižší pojistné částky bylo také chybně vypočítáno nižší pojistné.

Pojišťovna, aby zamezila spekulaci, že klienti budou z důvodů nižšího pojistného stanovovat nižší pojistnou částku a tím méně platit, má pro případy podpojištění sankce. O kolik procent je pojistná částka proti pojistné hodnotě nižší, o tolik procent se krátí pojistné plnění. To je důvod, proč stanovovat pojistné částky takové, které odpovídají pojistné hodnotě (na pojistném ušetří klient pár korun a na pojistném plnění může přijít i o statisíce)⁷⁰

Pojistitel je právnická osoba (pojišťovna), lépe řečeno pojišťovna, která od ČNB získala oprávnění provozovat pojišťovací činnost. Může jím být pouze pojišťovna provozující svou činnost na základě povolení Ministerstva financí. Pojistitel se zavazuje k poskytování pojistného plnění ve sjednaném rozsahu platné pojistné smlouvy a zodpovědnému jednání se svým klientem. Jde o pojišťovnu, u které je pojištění sjednané. Platí se jí pojistné, a ona má naopak povinnost poskytnout pojistné plnění v případě, že nastane pojistná událost.

Pojistné podmínky znamenají taxativní vymezení pojistných rizik, která pojišťovna přebírá a zavazuje se ke krytí škod plynoucích z těchto rizik, ovšem jen do výše stanovené pojistnou smlouvou. Tyto podmínky obsahují zejména vymezení vzniku, trvání a zánik pojištění, vymezení pojistné události, stanovení podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění, způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost. Pojistné podmínky se člení zejména na *všeobecné* pojistné podmínky, *zvláštní* nebo *doplňkové* pojistné podmínky.

Pojistné riziko je přesně definované a vymezené riziko, které pojišťovna přebírá. Jde o míru pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím.

Pojistník je fyzická nebo právnická osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu (klient pojišťovny) a je povinen platit pojistné. Nejednou je **pojištěný** a pojistník tatáž osoba. V případě dětského pojištění je pojištěným dítě a pojistníkem rodič. Jde o osobu, na jejíž majetek, život, zdraví nebo odpovědnost za škody se pojištění vztahuje.

Pojišťovací agent je právnická nebo fyzická osoba, která provádí zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě smlouvy s pojišťovnou

Poškozený označuje toho, kdo utrpěl škodu, za kterou jiný podle platných právních předpisů odpovídá. U odpovědnosti se mluví o tzv. „třetí osobě“.

Připojištění znamená pojištění, které lze sjednat výhradně s jiným (hlavním) druhem pojištění, jde o rozšíření základního pojištění o další rizika nebo místní platnosti pojištění. Jedná se např. o připojištění motorového vozidla při cestách do zahraničí.

Spoluúčast znamená dohodnutá hodnota, kterou se pojištěný podílí na pojistné události. Obvykle je stanovena fixní částkou nebo procentem.

---

⁷⁰ WEIKERT, Vladko. Vyber pojištění, *Slovník pojmů* [online]. [cit. 1. 9. 2018]. Dostupné z: <<http://www.vyberpojisteni.cz/>>

Struktura koncernu a skupiny Česká profítkování k 31. prosinci 2017

Příloha č. 5

Příloha č. 6 Pojištění pro občany

Život

- › [Můj život](#)
- › [Můj život pro studenty](#)
- › [Můj život pro děti](#)
- › [Úrazové pojištění](#)
- › [Moje jednorázové pojištění](#)
- › [Můj život PROfi](#)
- › [Kolektivní pojištění osob](#)
- › [Skupinové pojištění osob PROfi](#)
- › [Penzijní plán](#)

Majetek

- › [Pojištění domu](#)
- › [Pojištění bytu](#)
- › [Pojištění domácnosti](#)
- › [Student](#)
- › [Můj majetek](#)
- › [Pojištění chaty a chalupy](#)
- › [Individuální pojištění movitých věcí](#)
- › [Pojištění jízdních kol](#)
- › [Asistence majetku](#)

Auto

- › [Povinné ručení](#)
- › [Komplexní pojištění vašeho vozu](#)
- › [Havarijní pojištění](#)
- › [Havarijní pojištění starších vozů](#)
- › [Povinné ručení pro motocykly](#)

Zvířata

- › [Pojištění psů a koček Mazlíček](#)

Cestování

- › [Cestovní pojištění](#)

Products offered

- › [Motor third party liability insurance](#)
- › [Own damage insurance](#)

Odpovědnost

- › [Pojištění odpovědnosti občana](#)
- › [Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání](#)
- › [Pojištění odpovědnosti vlastníka, držitele, nájemce nebo správce nemovitosti](#)
- › [Pojištění odpovědnosti z výkonu práva myslivosti](#)

Ostatní

- › [Finanční plán](#)
- › [Student](#)

Zdroj: Česká pojišťovna, vlastní zpracování

Příloha 7 Varianty pojištění stavby z pohledu ochrany své věci

Rozsah pojištění	Start	Standard	Exclusive	Exclusive Plus	Exclusive Max
<u>Živelní škody</u>	ano	ano	ano	ano	ano
Povodeň a záplava		ano	ano	ano	ano
Vodovodní škody		ano	ano	ano	ano
Pojištění skel "all-risk"		ano	ano	ano	ano
<u>Asistence Standard</u>		ano	ano	ano	ano
Odcizení věcí krádeží vloupáním nebo loupeží		na pobočce	ano	ano	ano
Poškození nebo zničení stavebních součástí		na pobočce	ano	ano	ano
Přepětí		na pobočce	ano	ano	ano
<u>Asistence Nadstandard</u>			ano	ano	ano
Poškození zateplené fasády hlodavci				ano	ano
Poškození a zničení zahrady				ano	ano
<u>Asistence Exclusive</u>			možno*	možno*	ano
Vandalismus			na pobočce	na pobočce	ano
Sprejerství					ano
Náhrada výdajů za ztrátu vody					ano
Náraz vozidla					ano
Odpovědnost za škodu z běžného života	možno*	možno*	možno*	možno*	ano

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Příloha 8 Varianty pojištění domácnosti z pohledu ochrany své věci

Rozsah pojištění	Start	Standard	Exclusive	Exclusive Plus	Exclusive Max
<u>Živelní škody</u>	ano	ano	ano	ano	ano
Povodeň a záplava		ano	ano	ano	ano
Vodovodní škody		ano	ano	ano	ano
Odcizení věcí krádeží vloupáním nebo loupeží		ano	ano	ano	ano
<u>Asistence Standard</u>		ano	ano	ano	ano
Pojištění skel "all-risk"		na pobočce	ano	ano	ano
Přepětí		na pobočce	ano	ano	ano
<u>Asistence Nadstandard</u>			ano	ano	ano
Odcizení věcí loupeží "na ulici" kdekoli v ČR		na pobočce	ano	ano	ano
Zatečení atmosférických srážek				ano	ano
Pojištění věcí v autě					ano
Pojištění sklokeramické desky					ano
Porucha chladícího zařízení				na pobočce	ano
Vandalismus			na pobočce	na pobočce	ano
Sprejerství v rámci vandalismu					ano
<u>Asistence Exclusive</u>			možno *	možno *	ano
Odpovědnost za škodu z běžného života	možno *	možno *	možno *	možno *	ano
Fixace ceny na 5 let				ano	ano
Peníze za jednoduchou škodu do 2 dnů				ano	ano
Elektronický archiv domácnosti				ano	ano

Zdroj: interní materiály České pojišťovny 2018, vlastní zpracování

Příloha č. 9 Tabulky dat jednotlivých ukazatelů

rok	Předepsané pojistné celkem bez pojištění odpovědnosti v mil Kč
2009	21945
2010	19950
2011	18952
2012	17981
2013	19501
2014	20279
2015	18094
2016	18473
2017	17870

rok	Předepsané pojistné bez pojištění odpovědnosti v mil Kč u rodinných domů a bytů
2009	14483
2010	13965
2011	13645
2012	12586
2013	14040
2014	14195
2015	11942
2016	12562
2017	12266

rok	Předeepsané pojistné bez pojištění odpovědnosti v mil Kč u domácností
2009	7462
2010	5985
2011	5307
2012	5395
2013	5461
2014	6084
2015	6152
2016	5911
2017	5604

rok	Pojistné plnění celkem bez pojištění odpovědnosti za škodu v mil Kč
2009	13542
2010	12790
2011	8823
2012	9422
2013	10756
2014	9222
2015	7743
2016	8196
2017	8945

rok	Pojistné plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu v mil Kč u rodinných domů a bytů
2009	10156
2010	11383
2011	6441
2012	7443
2013	8175
2014	6732
2015	5420
2016	6393
2017	6708

rok	Pojistné plnění bez pojištění odpovědnosti za škodu v mil Kč u domácností
2009	3386
2010	1407
2011	2382
2012	1979
2013	2581
2014	2490
2015	2323
2016	1803
2017	2237